

Dommerfuldmægtigforeningen
Bestyrelsesmedlem Henrik Gjørup

Justitsministeriet
Civil- og Politiafdelingen
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Jmt. modt.

06 JAN. 2005

c/o Fogedretten i Århus
Kannikegade 16
8000 Århus C
Tlf. 86 12 20 77
Fax 86 12 91 00
Dir. tlf. 86 12 59 11 - 7019
hg@dommerfm.dk

J.nr. 1/05

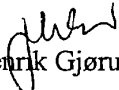
Den 5. januar 2005

J.nr. 2005-46-0001 - høring

Ved brev af 4. januar 2005 har Justitsministeriet anmodet Dommerfuldmægtigforeningen om eventuelle bemærkninger til udkast til forslag til lov om juridisk rådgivning.

I den anledning skal jeg meddele, at Dommerfuldmægtigforeningen ikke finder anledning til at fremkomme med bemærkninger til udkastet.

Med venlig hilsen

Henrik Gjørup

Akt.nr. 4
Justitsministeriet
Civilkontoret
20 05 17.46-0001

Jmt. modt.

13 JAN. 2005

Justitsministeriet
Civil- og Politiafdelingen
Att.: Fuldmægtig Torben Jensen
Slotsholmsgade 10
1216 København K

12. JANUAR 2005

FORSKNINGSAFDELING I

STUDIESTRÆDE 6
1455 KØBENHAVN K.

TLF 35 32 32 22
DIR 35 32 31 33
FAX 35 32 32 06
MOB 40 58 09 25

mads.bryde.andersen@jur.ku.dk
www.it-retten.dk

REF: MBA/ms

PRIVATE PHONE +45 35 42 20 56

Kære Torben Jensen,

Med henvisning til drøftelserne g.d. i advokatudvalget tillader jeg mig hermed at fremkomme med et par bemærkninger til det udkast til forslag til lov om juridisk rådgivning, som blev sendt i høring den 17. december, og som uafhængigt af høringen er rundsendt til medlemmerne af advokatudvalget.

Jeg bemærker indledningsvis, som også meddelt i advokatudvalget, at jeg ikke har nogen betænkelighed ved at ophæve den nugældende "vinkelskriverlov". Ophævelsen kan efter min opfattelse ske uden videre, og jeg ser intet behov for, at man samtidig indfører en ny lovgivning om juridisk rådgivning. De erhvervsdrivende, der måtte ønske at præstere en sådan rådgivning, vil i forvejen være omfattet af markedsføringsloven med den heraf følgende kompetence for Forbrugerombudsmanden til at føre tilsyn og begære forbud nedlagt mv. I det omfang der ikke er kompetence for Forbrugerklagenævnet til at behandle tvister i disse sager, kan det – som også forudsat ved lovbemærkningerne – være relevant at foretage passende justeringer i bekendtgørelsen herom.

Min betænkelighed er følgende:

Ved at lægge op til en særlig lovregulering af "juridiske rådgivere" med mere detaljerede forskrifter udstedt i medfør af § 2, stk. 2, tilskynder lovgivningsmagten til, at der etableres en juridisk profession, der i nogle henseender vil konkurrere med advokatprofessionen, men som uden advokatprofessionens retlige regulering vil være til stede på markedet under langt svagere kvalitetsregler. Jeg anser dette for at være en uheldig "falsk varebetegnelse", der indrekte blåtstemples af lovgivningsmagten.

Til lovforslaget, som det ligger, har jeg følgende bemærkninger af mere teknisk karakter:

1. Til bemærkningerne under pkt. 4.2.2 kunne det være hensigtsmæssigt også at henvise til den rådgivning, der foregår i organisationsregi, som formentlig

Akt.nr. 6
Justitsministeriet
Civilkontoret
20 05 NR. 46-0001

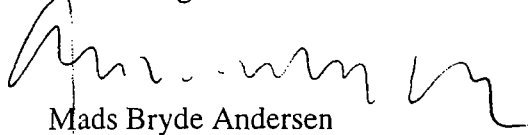
udgør en betydelig del af det rådgivningsområde, der vil være omfattet af den foreslåede lov.

2. Ifølge lovforslagets § 1, stk. 2, omfatter loven ikke juridisk rådgivning, der ydes som led i advokatvirksomhed. Derved undgår man den regelkonflikt, som kan tænkes at opstå, når den juridiske rådgivning udøves af en virksomhed, der er underlagt andre lovregulerede professionsregler, jf. herved eksemplerne i lovbemærkningerne på s. 21, næstsidste side om lov om finansiel virksomhed. En sådan regelkonflikt er velkendt også i relation til andre lovregulerede professioner, jf. for eksempel Højesterets dom i U 2004.99 H om afgrænsningen mellem "god advokatskik" og "god inkassoskik".

Når man foretager en sådan afgrænsning er det imidlertid af stor vigtighed, at afgrænsningen til gengæld er klar. Man savner i den forbindelse en stillingtagen til, hvornår en advokat, der virker i et ansættelsesforhold for en virksomhed, der beskæftiger sig med "juridisk rådgivning" er omfattet af det ene henholdsvis det andet regelsæt. Som reglerne er nu vil også en ansat advokat være omfattet af generalklausulen i retsplejelovens § 126, stk. 1, når det gælder de handlinger, han foretager som person. Derimod synes det at følge af lovudkastet, at selve den rådgivning, hans arbejdsgiver præsterer som "juridisk rådgivning" vil være omfattet af regelsættet. Dette kan føre til vanskelige situationer, for eksempel hvis der i en bestemt henseende består én pligt i relation til reglerne om god advokatskik og andre pligter i relation til reglerne om juridisk rådgivning. Denne modstrid kunne afbødes, hvis man i lovudkastet tog stilling til, hvorledes den ansatte advokat var stillet – eventuelt således at ansatte advokater, der i kraft af arbejdsgiverens aktiviteter er omfattet af loven om juridisk rådgivning, dermed holdes uden for reglerne i retsplejelovens afsnit om advokater.

3. Jeg har ingen bemærkninger til selve indholdet af de forskrifter, man ifølge lovbemærkningerne (pkt. 4.3) påtænker at indføje i en bekendtgørelse. Det forekommer mig dog, at man gennem regler af dette indhold foretager en ganske vidtgående materiel, og til dels aftaleretlig, regulering af et retsforhold, der måske egner sig bedre for en egentlig lovregulering.

Med venlig hilsen

Mads Bryde Andersen

Formanden
Vicepolitimester Troels Jensen

Rigspolitiet, Administrationsafdelingen
Polititorvet 14, 1780 København V
E-mail: troelsjensen@paradis.dk
Tlf. 33 14 88 88 lokal 5507

Jmt. modt.

14 JAN. 2005

Justitsministeriet
Civil- og Politiafdelingen
Slotsholmsgade 10
1216 København K

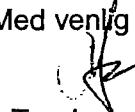
12. januar 2005

Udkast til forslag til lov om juridisk rådgivning.

Ved skrivelse af 4. januar 2005, j.nr. 2005-46-0001, har ministeriet anmodet om eventuelle bemærkninger til ovennævnte udkast til forslag til lov om juridisk rådgivning.

I den anledning kan det oplyses, at Politifuldmægtigforeningen ikke har bemærkninger til forslaget.

Med venlig hilsen

Troels Jensen

AKT. 7
Justitsministeriet
Civilkontoret
20 05 NR. 46-0001

RIGSADVOKATEN

Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Jmt. modt.
17 JAN. 2005

DATO

14 JAN. 2005

JOURNAL NR.

RA-2005-870-0012

BEDES ANFØRT VED SVARSKRIVELSER

SAGSBEHANDLER: ERN

RIGSADVOKATEN

FREDERIKSHOLMS KANAL 16
1220 KØBENHAVN K

TELEFON 33 12 72 00

FAX 33 43 67 10

Handwritten signature/initials

Ved skrivelse af 4. januar 2005 (j.nr. 2005-46-0001) har Justitsministeriet anmodet om mine eventuelle bemærkninger til det vedlagte udkast til forslag til lov om juridisk lovgivning.

I den anledning skal jeg meddele, at lovudkastet ikke giver mig anledning til bemærkninger.

Henning Fode

Akt.nr. *8*
Justitsministeriet
Civilkontoret
2005 NR. 46-0001

Auktionslederforeningen

r/ auktionleder Jørgen Byriel

Jmt. modt.

18 JAN. 2005

Frederiksberg den 17.01.2005

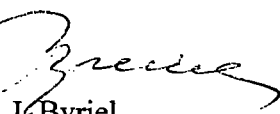
JUSTITSMINISTERIET
Civil- & Politiafdelingen
Slotsholmsgade 10,
1216 København K.-

Vedr.: Civilkontoret, sagsnr. 2005-46-0001, dok. HTR20729.

Ved brev af 4. januar 2005 har Justitsministeriet anmodet Auktionslederforeningen om eventuelle bemærkninger til udkast til forslag til lov om juridisk rådgivning.

I den anledning skal man herved meddele, at Foreningen ingen kommentarer har til udkastet.

Med venlig hilsen

J. Byriel

Akt. nr. 9 2005 17.46-0001
Justitsministeriet
Civilkontoret

Jmt. Mdt.

25 JAN. 2005

24 JAN. 2005 hj

Justitsministeriet
Civilkontoret
Slotsholmsgade 10
1216 København K

J.nr.: 2005-000-155
Sagsbehandler: MK

ADMINISTRATIONS-
AFDELINGEN

Politivet 14
1780 København V

Telefon: 3314 8888
Direkte: 339 10910
Lokal: 5503
Telefax: 334 30018

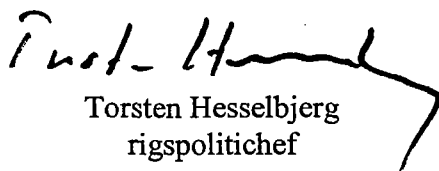
Web: www.politi.dk

Ved brev af 4. januar 2005 har Justitsministeriet anmodet Rigspolitiet om en udtalelse vedrørende udkast til forslag til lov om juridisk rådgivning.

Rigspolitiet har ingen bemærkninger til lovudkastet.

Der henvises til j.nr. 2005-46-0001.

Med venlig hilsen

Torsten Hesselbjerg
rigspolitichef

Akt.nr. 10
Justitsministeriet
Civilkontoret

2005 JAN. 46-0001

LANDBRUGSRAADET

Justitsministeriet
Civil- og Politiafdelingen
Att.: Torben Jensen
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Jmt. Mdt.

20 JAN. 2005

25. januar 2005
CBH
Tlf 33 39 40 87
cbh@landbrug.dk

Deres sagsnr. 2005-46-0001 – Høring over Justitsministeriets udkast til forslag til lov om juridisk rådgivning

Tak for Deres skrivelse af 4. januar 2005 vedrørende ovennævnte.

Landbrugsraadet skal på vegne af erhvervets fødevarerindustri, andelsselskaber, gartnerier og primærlandbruget afgive følgende bemærkninger til udkast til forslag til lov om juridisk rådgivning.

Landbrugsraadet er generelt positivt indstillet overfor regelforenkling. Lempelser af lovgivning, som kan være til hinder for udøvelsen af den frie konkurrence på det juridiske område, er derfor meget velkommen.

Landbrugsraadet kan samtidig tilslutte sig Justitsministeriets holdning om, at det er hensigtsmæssigt i et vist omfang at regulere udøvelsen af juridisk rådgivning. Dette hænger sammen med, at der ellers kunne opstå den modsatte situation, nemlig at ikke-advokaters udøvelse af juridisk rådgivning kunne blive favoriseret i et sådan omfang, at det kunne skabe en ny konkurrencebegrænsning. På denne baggrund kan Landbrugsraadet ligeledes tilslutte sig Justitsministeriets holdning om, at det er væsentligt at sikre, at der etableres et effektivt tilsyn på området for juridisk rådgivning.

Med venlig hilsen

Landbrugsraadet

Christina Baun Hegner

Konsulent

Andels- og Erhvervsvilkår

Akt.nr. ||
Justitsministeriet
Civilkontoret

2005 NR. 46-0001

Heidi Truelsen (951htr)

Fra: Anders Palmkvist Sørensen [aps@de.dk]

Sendt: 7. februar 2005 15:44

Til: Heidi Truelsen (951htr)

Emne: Høring over Justitsministeriets udkast til lov om juridisk rådgivning

Til Heidi Truelsen

Idet der henvises til Justitsministeriets skrivelse af 5. januar d. å., hvor man anmoder om eventuelle kommentarer til justitsministeriets udkast til lov om juridisk rådgivning, skal Dansk Ejendomsmæglerforening hermed meddele, at foreningen ingen kommentarer har til lovforslaget.

Med venlig hilsen

Anders Palmkvist

Cand. Jur. & Statsaut. ejendomsmægler

Dansk Ejendomsmæglerforening

Islands Brygge 43

2300 København S

Tlf. 32 64 45 94

Fax. 32 64 45 99

Justitsministeriet
Civil- og Politiafdelingen
Torben Jensen
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Odense den 08. februar 2005
H 3815 - 05
00255 - TK

Høring: Justitsministeriets udkast til lov om juridisk rådgivning

Lovudvalget i FDR har ikke bemærkninger til ovenstående udover at udvalget finder, at der bør tegnes en lovpligtig ansvarsforsikring der dækker den juridiske rådgivning.

Dette af hensyn til modtageren af rådgivningen, der vel som oftest ikke spørger om rådgiveren er ansvarsforsikret, men vil gå ud fra at det er tilfældet.

Med venlig hilsen
Foreningen Danske Revisorer

Tom Karstensen
direktør

Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Jmt. Mdt.
10 FEB. 2005

KRONPRINSESSEGADE 28
1306 KØBENHAVN K
TLF. 33 96 97 98
FAX 33 36 97 50

DATO: 09-02-2005
J.NR.: 04-012602-05-0066
REF.: rmm

Høring vedrørende udkast til forslag til lov om juridisk rådgivning

Ved brev af 4. januar 2005 (j.nr. 2005-46-0001) har Justitsministeriet anmodet om Advokatrådets bemærkninger til udkast til forslag til lov om juridisk bistand.

I det følgende gengives Advokatrådets hovedsynspunkter vedrørende lovforslagets baggrund og formål. Endvidere vedlægges et notat om lovforslaget, som indeholder nogle juridisk-tekniske bemærkninger til det foreliggende udkast til lovforslag.

Det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, at formålet med lovforslaget dels er at skabe større konkurrence på markedet for juridisk rådgivning gennem en ophævelse af forbudet mod, at andre end advokater markedsfører juridisk rådgivning, og dels at introducere en ny lov, der regulerer markedet for juridisk rådgivning.

Advokatrådet er bekendt med, at formanden for Advokatudvalget, tidligere højesteretspræsident Jacques Hermann på udvalgets vegne har anmodet om, at forslaget om ophævelse af markedsføringsforbuddet for juridiske rådgivere behandles i udvalget, inden der iværksættes lovgivningsmæssige initiativer på området, men at justitsministeren foreløbig har afvist dette.

Advokatrådet finder, at der er en sådan sammenhæng mellem de emner, der behandles i Advokatudvalget og de formål, som søges tilgodeset med forslaget om en ophævelse af markedsføringsforbuddet, at det havde været bedst stemmende med saglige hensyn at lade Advokatudvalget behandle spørgsmålet. Advokatrådet skal derfor beklage, at ministeriet hidtil ikke har fundet grundlag for at imødekomme anmodningen, som ville kunne bidrage til en grundigere debat om balancen mellem de konkurrencemæssige og forbrugerbeskyttelsesmæssige hensyn, som lovforslaget forudsætter en stillingtagen til.

Det er Advokatrådets opfattelse, at der ikke er behov for en lov om juridisk rådgivning. Efter den gældende lovgivning er det tilladt at yde juridisk rådgivning, og afskaffelsen af vinkelskriverloven skaber ikke i sig selv et behov for en ny lov om juridisk rådgivning.

E-mail: samfund@advocom.dk
Homepage: www.advocom.dk

Akt.nr. 24
Justitsministeriet
Civilkontoret
2005 NR. 46-0001

Der findes ikke på andre, sammenlignelige områder regler, der regulerer selve rådgivningsydelsen. Der findes f.eks. ingen særlige regler om økonomisk, sundhedsmæssig, terapeutisk eller lignende rådgivning. Enhver kan således tilbyde og markedsføre f.eks. økonomisk rådgivning under iagttagelse af markedsføringslovens almindelige regler.

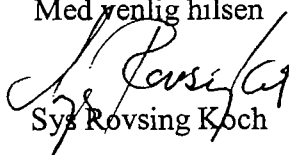
Derimod findes der regler, der regulerer visse *erhverv*, f.eks. advokater, revisorer, læger, psykologer mv., men disse regler har alene til formål at regulere rådgivning under anvendelse af de nævnte titler med henblik på at undgå, at forbrugerne vildledes til at tro, at f.eks. en økonomisk rådgiver er statsautoriseret revisor, idet der til denne titel knytter sig en berettiget forventning om uddannelse, autorisation, tilsyn mv.

Vedtages lov om juridisk rådgivning, vil markedet for juridisk rådgivning dermed være det eneste rådgivningsområde, der er underlagt en sådan regulering. Advokatrådet finder ikke, at markedet for juridisk rådgivning adskiller sig fra markedet for f.eks. økonomisk eller sundhedsmæssig rådgivning på en sådan måde, at der er grundlag for netop på dette område at foretage en særlig regulering.

De gældende regler i markedsføringsloven indeholder generelle regler om markedsadfærd, tilsyn, kontrol mv., som efter Advokatrådets opfattelse fuldt ud kan varetage de hensyn, forslaget til lov om juridisk rådgivning tilsigter at varetage. Advokatrådet er opmærksom på, at der kan være behov for at foretage enkelte tilpasninger af reglerne om klageadgang mv. for at varetage de hensyn, som efter bemærkningerne til lovforslaget tænkes varetaget af Forbrugerombudsmanden, Forbrugerklagenævnet mv., men herudover er der ikke dokumenteret noget behov for yderligere regulering af markedet for juridisk rådgivning.

Som anført er formålet med lovforslaget bl.a. at forbedre den konkurrencemæssige situation på markedet for juridisk rådgivning. Dette formål opnås gennem en ophævelse af vinkelskriverloven. I dette lys forekommer det heller ikke logisk samtidig at etablere en ny barriere for adgangen til markedet for juridisk lovgivning, gennem en ny selvstændig lov herom.

Med venlig hilsen

Sys Røvsing Koch

KRONPRINSESSEGADE 28
1306 KØBENHAVN K
TLF. 33 96 97 98
FAX 33 36 97 50

DATO: 09-02-2005
J.NR.: 04-012602-05-0066
REF.:

Notat om udkast til forslag til lov om juridisk rådgivning

1. Indledning

Advokatrådet har i sit høringssvar over udkast til forslag til lov om juridisk rådgivning redegjort for sine overordnede synspunkter. Som det fremgår af høringssvaret, finder Advokatrådet ikke grundlag for at gennemføre en særlig lov om juridisk rådgivning.

Advokatrådet finder imidlertid anledning til at påpege nogle forhold, som man efter rådets opfattelse må være særlig opmærksom på, såfremt der måtte være et politisk ønske om at gennemføre en lov om juridisk rådgivning.

2. Samspillet mellem retsplejelovens regler om advokatvirksomhed og lov om juridisk rådgivning

Af forslaget § 1, stk. 2, fremgår, at loven ikke omfatter juridisk rådgivning, der ydes som led i *advokatvirksomhed*. Det fremgår af forarbejderne, at baggrunden for denne afgrænsning er, at advokatvirksomhed omfattes af retsplejelovens regler herom.

Der er i den anledning behov for at tydeliggøre, at bestemmelsen i § 1, stk. 2, betyder, at *virksomhedsansatte og organisationsansatte* advokater, eller advokater, der ikke i øvrigt udøver deres virksomhed i en advokatvirksomhed, jf. retsplejelovens § 124, er omfattet af lovforslagets regler, når de yder rådgivning til deres arbejdsgivers kunder, medlemmer mv.

Med henblik på at tydeliggøre retsstillingen skal Advokatrådet foreslå, at lovforslagets § 1, stk. 2, omformuleres til følgende ordlyd:

”Stk. 2. Loven omfatter ikke juridisk rådgivning, der ydes af advokater som led i udøvelsen af selvstændig advokatvirksomhed.”

Hovedparten af de bestallingshavende advokater udøver deres erhvervsvirksomhed i advokatvirksomheder, dvs. virksomheder, der omfattes af retsplejelovens § 124. Andre virksomheder, f.eks. interesseorganisationer, erhvervsvirksomheder mv. har imidlertid i forskelligt omfang bestallingshavende advokater ansat som juridiske rådgivere. Disse virksomheder driver ikke - og er efter retsplejelovens § 124 ikke berettiget til at drive - advokatvirksomhed.

Dette forhindrer ikke, at en ansat advokat kan anvende sin advokattitel, når advokaten repræsenterer den virksomhed eller organisation, advokaten er ansat i, uanset at den pågældende virksomhed eller organisation ikke er en advokatvirksomhed. Derimod må en virksomheds- eller organisationsansat advokat ikke frit anvende sin advokattitel ved rådgivning af andre end den pågældende virksomhed eller organisation.

Det indebærer, at en advokat, der er ansat af f.eks. en faglig organisation, ikke må yde juridisk rådgivning om f.eks. arveretlige spørgsmål eller spørgsmål om køb eller salg af fast ejendom til organisationens medlemmer under anvendelse af sin advokattitel. På samme måde må en virksomhedsansat advokat - f.eks. en advokat ansat i en revisionsvirksomhed - ikke anvende sin advokattitel i forbindelse med rådgivning af revisionsvirksomhedens kunder. Den eneste modifikation hertil er de tilfælde, hvor en organisation som mandatar udfører retssager for deres medlemmer inden for foreningens interesseområde, jf. retsplejelovens § 124, stk. 1, 3. pkt.

En virksomheds- eller organisationsansat advokat, der anvender advokattitlen i strid med reglerne herom vil gøre sig skyldig i en overtrædelse af retsplejelovens § 126, stk. 1, om god advokatskik. Endvidere vil der for både advokaten og virksomheden kunne blive tale om et strafferetligt ansvar, jf. retsplejelovens § 124.

3. Lovens anvendelsesområde

Efter forslaget § 1 finder loven anvendelse på juridisk rådgivning, der ydes i erhvervsmæssigt øjemed.

Advokatrådet har noteret sig, at det afgørende kriterium er, om der er tale om rådgivning, der ydes som led i erhvervsudøvelse, og at juridisk rådgivning vil være omfattet af loven, uanset om der opkræves særskilt vederlag for den enkelte rådgivning, eller om betaling herfor sker gennem f.eks. medlemskab af den rådgivende virksomhed, eller f.eks. som vederlagsfri rådgivning, der ydes som led i servicering af en kunde, en forretningsforbindelse, et medlem mv.

Det må således lægges til grund, at lovforslaget, udover de eksempler, der er angivet i bemærkningerne til lovforslaget, også omfatter f.eks. juridisk rådgivning, der (uden for mandatarreglen) ydes af organisationer som FDM, HK eller Dansk Handel & Service til kunder, medlemmer eller tredjemand. Lovforslaget omfatter desuden re-

sponderende virksomhed, der udøves af f.eks. forskere, universitetsansatte mv. mod honorar.

Loven vil også omfatte juridisk rådgivning, der udøves af andre regulerede erhverv end advokathvervet. Efter de regler, der er udstedt i medfør af vinkelskriverloven, er en række erhverv undtaget fra vinkelskriverlovens markedsføringsforbud. Det følger af bekendtgørelse nr. 65 af 9. marts 1948 om undtagelser fra det i lov nr. 63 af 3. marts 1948 indeholdte forbud mod meddelelser om ydelse af juridisk bistand, at f.eks. revisorer, der yder skatterådgivning, patentagenter, der rådgiver om patenter - uanset at der er tale om juridisk rådgivning - kan reklamere for deres ydelser. Da disse ydelser allerede efter gældende ret er defineret som juridisk rådgivning, vil lovforslaget medføre, at revisorer, der yder skatterådgivning, patentagenter, der yder rådgivning i patent- og varemærkesager mv., pengeinstitutter, realkreditinstitutter ejendomsformidlere mv. der yder bistand til udfærdigelse af de til tinglysning bestemte dokumenter om overdragelse af fast ejendom vil være omfattet af loven. For disse erhvervsgrupper betyder det fremlagte lovforslag således ikke en afregulering men en merregulering.

Det må endvidere lægges til grund, at også andre juridiske tjenesteydelser, som f.eks. mediation vil være omfattet af lovforslaget, hvis den, der tilbyder mediation ikke er en privatpraktiserende advokat. Det må tillige overvejes, om virket som voldgiftsdommer falder inden for lovforslagets anvendelsesområde.

For så vidt angår spørgsmålet om, hvornår der er tale om en sådan *accessorisk virksomhed*, at den juridiske rådgivning falder uden for lovens anvendelsesområde, er det fremhævet i lovforslaget, at afgrænsningen heraf må bero på en samlet vurdering.

Der kan imidlertid i praksis blive tale om en vanskelig afgrænsning. Det fremgår af lovforslagets bemærkninger, at der f.eks. vil være tale om accessorisk virksomhed i tilfælde, hvor en bank i forbindelse med økonomisk rådgivning om en pensionsordning tillige yder juridisk rådgivning om indsættelse af begunstigede i forsikringen.

Såfremt rådgivningen om reglerne om begunstigelse i pensionsforsikringsordninger ydes isoleret, vil loven finde anvendelse. Efter Advokatrådets opfattelse taler væsentlige hensyn til forbrugerne imod at undtage rådgivningen fra lovens anvendelsesområde, blot fordi der er tale om accessorisk rådgivning.

Det må derfor anbefales, at den foreslåede undtagelse af accessorisk rådgivning udgår. Dermed undgås det, at der - navnlig vedrørende ydelser i den finansielle sektor - skal foretages en vanskelig og for kunderne uforståelig afgrænsning af, hvornår der er tale om accessorisk rådgivning

Hvis det trods det anførte fortsat er hensigten at undtage accessorisk rådgivning fra lovens anvendelsesområde, bør denne undtagelse af lovtekniske grunde fremgå

udtrykkeligt af lovens tekst, idet der i praksis må forventes at blive tale om en væsentlig undtagelse til lovens udgangspunkt.

For så vidt angår de krav, der stilles til udførelsen af den juridiske rådgivning, jf. lovforslagets § 2, kan der være grund til at overveje nærmere, hvordan disse håndhæves og kontrolleres i tilfælde af telefonrådgivning. Advokatrådet har således noteret sig, at lovforslaget omfatter både mundtlig og skriftlig rådgivning, men at det fremgår af lovforslagets pkt. 2.5, at Forbrugerklagenævnet i almindelighed må forventes at afvise klager over mundtlig rådgivning. Det må derfor forudses, at der ved telefonisk rådgivning kan opstå vanskeligheder med at få en klagesag realitetsbehandlet.

4. Konkurrenceretlige aspekter

En lov om juridisk rådgivning vil i sig selv indebære en konkurrencebegrænsning i adgangen til markedet for juridisk rådgivning, idet lovens krav til de juridiske rådgivere udgør en barriere for den liberalisering, lovforslaget overordnet har til hensigt at etablere på markedet for juridisk rådgivning.

Forbrugerombudsmanden har i sit høringssvar givet udtryk for, at der i lov om juridisk rådgivning bør optages bestemmelser om forsikringspligt, uddannelse mv.

De af Forbrugerombudsmanden opstillede krav vil indebære en yderligere indsnævring af adgangen til markedet.

Advokatrådet er således enig i det i lovforslaget, pkt. 4.3.2, anførte, om at et krav om ansvarsforsikring vil have en prohibitiv effekt, fordi flertallet af de juridiske rådgivere vil skulle betale en betydelig forsikringspræmie, i det omfang de overhovedet vil være i stand til at tegne en forsikring. Advokatrådet er endvidere enig i det samme sted anførte om, at et krav om uddannelse som betingelse for at kunne udøve juridisk rådgivning vil kunne opfattes som en offentlig garanti for rådgiverens kvalifikationer.

Endelig skal Advokatrådet påpege, at bestemmelsen om, at juridisk rådgivning, der ydes som accessorisk rådgivning, ikke omfattes af lovforslaget, indebærer en betydelig risiko for konkurrenceforvridning mellem udbyderne af juridisk rådgivning. Således vil en række af de rådgivere, der kan tænkes at udbyde juridisk rådgivning samtidig med andre rådgivningsydelser i vidt omfang kunne indrette deres produktsortiment sådan, at den juridiske rådgivning får karakter af en - værdifuld - accessorisk tillægsydelse til hovedydelsen.

5. Forbrugerklagenævnets kompetence

Som fremhævet i lovforslagets bemærkninger har Forbrugerklagenævnet efter de gældende regler ikke i alle tilfælde kompetence til at behandle klager over bl.a. de

erhvervsgrupper, der i fremtiden kan forventes at ville udøve juridisk rådgivning. F.eks. fremgår det, at Forbrugerklagenævnet efter de gældende regler ikke har kompetence til at behandle klager over revisorer.

Det bemærkes i den forbindelse, at f.eks. revisorerers juridiske rådgivning ikke er omfattet af reglerne i revisorlovgivningen og derfor undtaget fra reglerne om klageadgang, forsikringspligt mv. Dette fremhæves, fordi Forbrugerombudsmanden i sit hørings svar fejlagtigt synes at antage det modsatte.

Advokatrådet har imidlertid forstået lovforslaget sådan, at hensigten med de foreslåede regler er at sikre, at der ikke kan opstå noget hul i klageadgangen for så vidt angår juridiske ydelser. I de tilfælde, hvor der ikke findes et andet kompetent klagenævn, der kan behandle klagen over den juridiske rådgivning, som er ydet af en person, der falder inden for lovens anvendelsesområde, vil Forbrugerklagenævnet således kunne behandle en klage fra en forbruger over den juridiske rådgiver, også selvom rådgivningen ydes på baggrund af offentlig autorisation, længerevarende uddannelse mv. Dette bør klargøres i lovforslagets bemærkninger.

Københavns Byret

Justitsministeriet
Civil- og Politiafdelingen
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Præsidenten
Domhuset, Nytorv
1450 København K.
Tlf. 33 44 80 00
Fax 33 44 84 88
CVR 21 65 95 09

Civ. ltr.

HWO10943/Sagsbeh. HWO
J.nr. 09.2005-1.2

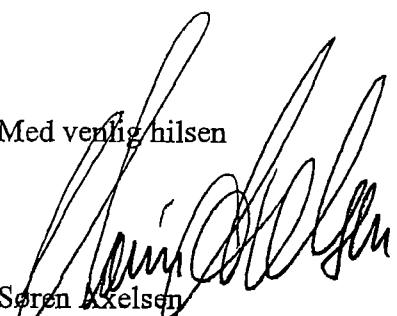
8. februar 2005

Ved skrivelse af 4. januar 2005 har Justitsministeriet anmodet om en udtalelse vedrørende udkast til forslag til lov om juridisk rådgivning.

Jeg skal i den anledning oplyse, at forslaget ikke giver Københavns Byret anledning til at fremkomme med bemærkninger.

Der henvises til J.nr 2005-46-0001.

Med venlig hilsen

Søren Axelsen

Akt.nr. 23 2005 NR. 46-0001
Justitsministeriet
Civilkontoret

KØBENHAVNS POLITI

Politidirektøren

Justitsministeriet
Civil- og Politiafdelingen

civ. rett.

✓
Jmt. modt.
- 9 FEB. 2005

Politigården
1567 København V
Tlf. 33 14 14 48

Fax. 33 43 00 58

Dato - 8 FEB. 2005

Journal.nr.:
0100-10160-00006-05

AD

Ved brev af 4. januar 2005 (sagsnr. 2005-46-0001) har Justitsministeriet anmodet om en udtalelse om udkast til lov om juridisk rådgivning.

I den anledning kan jeg oplyse, at Københavns Politi ikke har bemærkninger til udkastet.

Med venlig hilsen

Hanne Bech Hansen

AKERN
Justitsministeriet
Civilkomiteet
2005 17.46-0001

Justitsministeriet
Civil- og Politiafdelingen
Civilkontoret
Att.: Torben Jensen
Slotsholmsgade 10
1216 København K

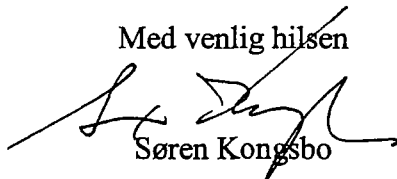
Jmt. modt.
6 FEB. 2005

Høring over Justitsministeriets udkast til forslag til lov om juridisk rådgivning
(dok. HTR20729)

Foreningen af Interne Revisorer takker for modtagelsen af Justitsministeriets udkast til forslag til lov om juridisk rådgivning.

Forslaget giver ikke anledning til væsentlige bemærkninger.

Med venlig hilsen

Søren Kongsbo

Akk. 14
Justitsministeriet 20 05 NR. 46-0001
Civilkontoret

Justitsministeriet
Civil- og Politiafdelingen
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Jmt. modt.

01 FEB. 2005

København, 31. januar 2005

Udkast til forslag til lov om juridisk rådgivning

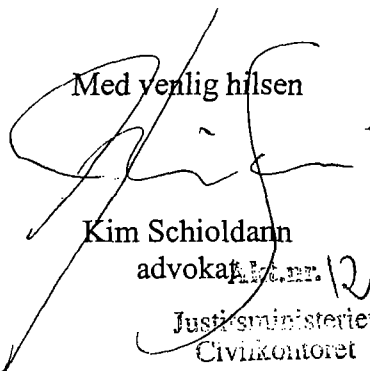
Ved brev af 4. januar 2005 fremsender Justitsministeriet udkast til forslag til lov om juridisk rådgivning til høring i Ingeniørforeningen.

Det fremgår, at man med udkastet vil ophæve vinkelskriverloven med den virkning, at alle fremover skal kunne markedsføre sig med juridisk rådgivning. Til gengæld vil markedsføringslovens regler om god markedsføringsskik mv. finde anvendelse.

Det fremgår endvidere af bemærkningerne til udkastet, at der er blevet nedsat en arbejdsgruppe som skal se nærmere på reglerne om advokaters eneret til i civile sager at møde for andre i retten, samt endvidere regler for ejerskab af advokatselskaber og obligatorisk medlemskab af Advokatsamfundet.

Jeg kan i den anledning oplyse at Ingeniørforeningen ingen bemærkninger har til udkastet, idet det dog skal bemærkes, at Ingeniørforeningen håber, at Justitsministeriet vil finde anledning til at fremsende et eventuelt udkast til lovforslag vedrørende advokaters forhold til høring i Ingeniørforeningen.

Med venlig hilsen

Kim Schioldann

advokat nr. 12

Justitsministeriet
Civilkontoret

2005 JAN 16-0001

Justitsministeriet
Civil- og Politiafdelingen
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Jmt. modt.

04 FEB. 2005

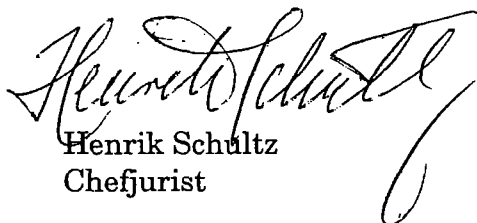
2. februar 2005
hsz

Udkast til forslag til lov om juridisk rådgivning

Justitsministeriet har i brev af den 4. januar 2005 - sagsnr. 2005-46-0001 dok: HTR20729 - anmodet om DI's bemærkninger til ovennævnte udkast.

Da det er DI's opfattelse, at det fremsendte lovudkast ikke vil få nævneværdig indflydelse på erhvervslivets valg af rådgivere, giver udkastet ikke DI anledning til bemærkninger.

Med venlig hilsen

Henrik Schültz
Chefjurist

Akt.nr. 19
Justitsministeriet
Civilregisteret
2005 10.46-0001

Uspisning ✓

Justitsministeriet
Civil- og Politiafdelingen
Slotsholmsgade 10
1216 København K
Telefax 33 93 35 10

Jmt. modt.

06 FEB. 2005

J.nr. 24.01-0197-2005

Ref. -/GSH

07.02.2005

Forslag til lov om juridisk rådgivning – jeres sagsnr. 2005-46-0001

I anledning af fremsendt udkast til forslag til lov om juridisk rådgivning skal Foreningen af Advokater og Advokatfuldmægtige i DJØF, FAAF, fremkomme med følgende bemærkninger:

Danmarks Jurist- og
Økonomforbund
Gothersgade 133
Postboks 2126
1015 København K
Telefon 33 95 97 00
Telefax 33 95 99 99

Juridisk rådgivning, og de deraf tilknyttede ydelser, er et kernepunkt i et retssamfund, hvorfor fastsatte regler og kommende regler skal være fastforankret i beskyttelse af de væsentligste samfundshensyn.

djoef@djoef.dk
www.djoef.dk

Dette var tillige baggrunden for indførelsen af vinkelskriverloven i 1943, hvor man ønskede fra lovgivers side at beskytte offentligheden, og dermed forbrugerne, mod at søge juridisk bistand hos ukvalificerede personer.

Når der nu fremkommer et forslag til lov om juridisk rådgivning, som åbner op for samtlige erhvervsdrivendes reklamering med udførelse af juridisk rådgivning, er det væsentligt at holde det oprindelige formål bag vinkelskriverloven for øje.

Det er derfor FAAF's opfattelse, at lovforslaget som minimum skal sikre offentligheden på tilsvarende vis, som var gældende under vinkelskriverloven.

Derfor er FAAF ikke imod, at der åbnes op for adgang til reklamering med juridisk rådgivning for andre erhvervsgrupper end advokater. Dette kræver blot, at det i lovgivningen sikres, at forbrugerne bliver gjort særligt opmærksomme på, at der ikke er tale om traditionelle advokatydelse med de dertil følgende sikkerheder, såvel uddannelsesmæssigt som branchemæssigt.

Det må være et krav, at forbrugeren er fuldt ud vidende om, hvilken form for juridisk rådgivning der vil finde sted.

I det nuværende forslag lægges der op til en god-skik regulering, hvorefter der skal udfærdiges en bekendtgørelse efter nærmere forhandling. Tilsynet med overtrædelser skal ske fra Forbrugerombudsmanden, jfr. lovforslagets § 3. Sidstnævnte kan kun tiltrædes, idet det må konstateres, at politiet har andre arbejdsopgaver, hvor ressourcerne bedre kan anvendes og dermed ikke umiddelbart kan føre det krævede tilsyn.

Akt.nr. 15
Justitsministeriet 20-5 MR. 16-0001
Civilkontoret

For så vidt angår bekendtgørelsen og det nærmere indhold, som ikke pt. er fastsat, er det FAAF's vurdering, at denne skal være færdigforhandlet og udfærdiget forinden, at der sker ændringer i det nuværende lovgrundlag, således at der ikke opstår en periode uden egentlige regler.

I den forbindelse foreslås det, at der nedsættes et udvalg, som skal fremkomme med et forslag til indholdet af god-skik reglerne. Derfor er FAAF's opfattelse, at det ikke på nuværende tidspunkt er opportunt at ophæve den nuværende lovgivning.

Dette bør afvente en samlet stillingtagen til indholdet af god-skik reglerne, som bør gennemarbejdes.

Under Justitsministeriet er der i øjeblikket nedsat et udvalg, som skal undersøge nærmere afgrænsede problemstillinger inden for advokatbranchen, som Justitsministeriet forudsættes bekendt.

Det forekommer mest hensigtsmæssigt, at selv samme udvalg tillige undersøger nærmere og afgiver betænkning om den mest hensigtsmæssige måde, hvorefter god-skik reglerne kan udfærdiges. Dette begrundet i, at juridisk rådgivning traditionelt har været en advokatydelse, som ydes til forbrugere.

Et sådan udvalg bør tillige overveje, hvorvidt der bør fastsættes nærmere regler for, hvilke uddannelsesmæssige krav, der bør stilles en juridisk rådgiver.

Efter FAAF's opfattelse er det nødvendigt, at klienten beskyttes, da en dårlig juridisk rådgivning vil kunne medføre uoverskuelige konsekvenser for klienten – såvel økonomisk som personligt.

Derfor er det centralt, at forbrugeren oplyses om hvilken uddannelse, den juridiske rådgiver er i besiddelse af. Dette skal være indeholdt i enhver form for reklamering som foretages, således at der ikke hos forbrugeren skabes forkerte forventninger.

Endvidere er det helt afgørende, at den juridiske rådgiver er behørigt ansvarsforsikret, da alt andet vil stille klienten på en helt uacceptabel måde.

I den forbindelse må det bemærkes, at krav om behørig ansvarsforsikring ikke udgør en konkurrencebegrænsende faktor, da muligheden for at opnå forsikringsdækning vil være til stede for samtlige erhvervsgrupper. Hvorvidt prisen for en ansvarsforsikring vil kunne begrænse en eventuel konkurrence, må det konstateres, at dette alene giver grund til at undersøge forsikringsbranchen nærmere, herunder dennes indbyrdes konkurrence.

Hensynet til forbrugerne og beskyttelsen mod, at en rådgivning skulle ende med et økonomisk krav, som ikke har udsigt til dækning grundet eventuelt insolvens hos rådgiveren eller lukning af selskab med begrænset ansvar.

I sammenhæng hermed er det af afgørende betydning, at klienten får oplysning om, hvilken uddannelse den pågældende juridiske rådgiver er i besiddelse af. Denne information er afgørende for, at klienten får mulighed for at vurdere, hvorvidt det er den rigtige rådgiver til den pågældende opgave.

Her er FAAF's opfattelse, at det skal være et krav, at den juridiske rådgiver i sin reklameaktivitet og markedsføring loyalt oplyser om hvilken uddannelse, der ligger bag en eventuel rådgivning. Det er ikke tilstrækkeligt, at oplysningen bliver givet i forbindelse med aftalens indgåelse, da klienten på dette tidspunkt allerede har besluttet sig om, hvorvidt denne ønsker at benytte den juridiske rådgiver.

Såfremt konkurrencen skal fremmes, vil oplysning skulle ske i den konkrete reklameaktivitet, således at klienten på dette tidspunkt vil være i stand til at frasortere ikke-egnede rådgivere. Dermed vil konkurrencen på området også ske, for så vidt de angår de potentielle klienter.

Det må også være pålagt udbydere af juridisk rådgivning at afstå fra at benytte særlige betegnelser, som normalvis er stærkt forbundet med advokat-titlen og advokatbranchen, hvilket tillige var gældende i vinkelskriverloven, jfr. § 2, stk. 1, nr. 2.

Af hensyn til beskyttelse af klienten er det nødvendigt, at det ikke er tilladt for juridiske rådgivere at reklamere og i den forbindelse at bruge betegnelser, som kan give indtryk af, at der udføres advokatydelse.

Såfremt enhver må benytte sådanne betegnelser, vil dette alene medføre, at markedet vil blive uklart, uoverskueligt, og dermed vil klientens retsstilling blive svækket.

For så vidt angår spørgsmålet om klage over honorarer, som er opkrævet af de juridiske rådgivere, er det FAAF's opfattelse, at der bør etableres et nævn, som alene tager stilling til disse sager, således at klienten opnår mulighed for en hurtig afgørelse. Det pågældende nævn skal endvidere ikke være underlagt nogen løbsgrænser, således at samtlige sager kan påkendes.

Dette navnlig begrundet i, at sagsbehandlingstiden hos Forbrugerklagenævnet er alt for lang i denne sammenhæng, og dermed kan være en barriere for at klage over en given rådgiver.

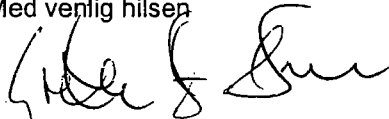
For så vidt angår et skriftligt aftalegrundlag er FAAF helt enig i, at dette er afgørende. Klienten skal skriftligt være oplyst om det konkrete afregningsgrundlag, anslået tidsforbrug samt løsningshorisont. Endvidere skal den juridiske rådgiver være pålagt en pligt til at meddele klienten, såfremt opgaven bliver dyrere end oprindeligt tilsigtet, og i den forbindelse indhente nødvendig samtykke til at fortsætte den givne opgave.

Bestemmelser om håndtering af eventuelt indgåede pengebeløb, som skal afregnes til klienten, er en absolut nødvendighed. Det må være et krav, at indgåede beløb skal indsættes på separat bankkonto i klientens navn eller på decideret klientkonto, som kendes fra advokatbranchen.

I forhold til de tilgængelige sanktioner er det FAAF's opfattelse, at der i selve lovteksten bør medtages en lovhjemmel til frakendelse af retten til at drive den pågældende virksomhed. Dette navnlig, da selve udførelsen af juridisk rådgivning ikke kræver nogen form for godkendelse fra det offentlige.

Af hensyn til signalværdien over for en udbyder af juridisk rådgivning, er det nødvendigt med en bestemmelse, hvori sanktionen klart er beskrevet, således at der ikke på et senere tidspunkt kan blive nogen som helst tvivl om hjemmel til frakendelse.

Med venlig hilsen

Foreningen af Advokater og Advokatfuldmægtige i DJØF
v/ Morten Schwartz Nielsen, bestyrelsesmedlem
Advokat (L)

MINISTERIET FOR FAMILIE-
OG FORBRUGERANLIGGENDE

Forbrugerstyrelsen

Justitsministeriet Civil- og Politiafdelingen
Slotsholmsgade 10
1216 København K

FORBRUGERKLAGENÆVNET

Jmt. modt.

07 FEB. 2005

4. februar 2005
Sag 0105-13

**Vedr. høring over udkast til forslag til lov om juridisk rådgivning
(Justitsministeriets sagsnr. 2005-46-0001)**

Justitsministeriet har i brev af 4. januar 2005 til en række organisationer og myndigheder, herunder Forbrugerklagenævnet, anmodet om eventuelle bemærkninger til ministeriets udkast til forslag til lov om juridisk rådgivning.

Hovedindholdet af lovforslaget er, at det ikke længere skal være forbudt at reklamere med, at man driver virksomhed med juridisk rådgivning, selv om man ikke er advokat. Det foreslås i stedet at opstille et krav om, at den, der yder juridisk rådgivning, skal udvise en adfærd, som stemmer overens med god skik for juridisk rådgivning, og Forbrugerombudsmanden foreslås tillagt kompetence til at føre tilsyn med overholdelse af loven og forskrifter udstedt med hjemmel i loven. Det fremgår samtidig af punkt 4.5 i de almindelige bemærkninger til lovudkastet, at det er hensigten, at Forbrugerklagenævnets kompetence skal udvides til også at omfatte klager over juridisk rådgivning.

Som nævnt under punkt 2.5 i de almindelige bemærkninger til lovudkastet er Forbrugerklagenævnet allerede efter den gældende retstilstand kompetent til at behandle klager fra forbrugere over juridisk rådgivning, som ydes af erhvervsdrivende uden en offentlig anerkendt uddannelse eller en offentlig autorisation eller beskikkelse, jf. herved § 3, stk. 3, nr. 9, i bekendtgørelse nr. 1118 af 12. december 2003 om forbrugerklager modsætningsvis. Forbrugerklagenævnet har endvidere rent faktisk behandlet en hel del sager af denne karakter, som typisk er ret ressourcekrævende for nævnet. Et stort antal sager har vedrørt et bestemt rådgivningsfirma, som mod honorar tilbød at hjælpe i sager – oftest mod forsikringselskaber – om bl.a. arbejdsskader, trafikulykker og andre tvister i privatlivet, men hvor rådgivningen i alt væsentligt var værdiløs – og i enkelte tilfælde også tabgivende – for klagerne. Sagerne er omtalt i Juridisk Årbog 1997 s. 18-22, samme 1998, s. 175 og samme 2000, s. 149. Andre klager har f.eks. vedrørt såkaldt "gældsrådgivning", hvor den erhvervsdrivende ikke har kunnet godtgøre, at han har præsteret nogen ydelse af værdi for klagerne, se som eksempel Juridisk Årbog 2002-2003, s. 226-228.

Den foreslåede ophævelse af vinkelskriverlovens forbud mod markedsføring af juridisk rådgivning må forventes at skabe et øget udbud på området, og herunder også et øget udbud af useriøs eller inkompetent rådgivning. Dette må i sig selv forventes at medføre en øget sagstilgang til Forbrugerklagenævnet inden for dets nuværende kompetenceområde. Udvides nævnets kompetence, således at det tillægges kompetence til at behandle alle klager fra forbrugere over juridisk rådgivning omfattet af lovudkastet – dvs. således at nævnet også får

Justitsministeriet
Civilkontoret

Amagerfælledvej 56
2300 København S
CVR nr. 10 29 48 19

Tlf. 32 66 90 00
Fax 32 66 91 00
fs@fs.dk
www.forbrug.dk

Henvendelse
i verserende sager:
Tlf. 32 66 90 00
Hverdage 10 – 12

Rådgivning: www.forbrug.dk
eller hotline tlf. 70 13 13 30
Hverdage 9 – 12
Torsdag tillige 15-19

kompetence til at behandle klager over rådgivning ydet af jurister, uden at det sker som led i advokatvirksomhed - må der forventes en yderligere sagstilgang. Sådanne klager vil endvidere kunne vedrøre særlige specialismråder, hvorfor det ikke kan afvises, at der kan blive behov for at tilføre nævnet og dets sekretariat særlig sagkundskab.

Der må ved vurderingen af lovudkastets økonomiske konsekvenser for Forbrugerklagenævnet tages hensyn til de nævnte forhold, herunder at den øgede sagstilgang må forventes typisk at ville angå sager, som er ressourcekrævende.

Med venlig hilsen

Lene Pagter Kristensen
formand for Forbrugerklagenævnet

Landsorganisationen i Danmark
Danish Confederation of Trade Unions

Islands Brygge 32D
Postboks 340
2300 København S

Telefon 3524 6000
Fax 3524 6300
E-mail lo@lo.dk

Justitsministeriet
Civil- og Politiafdelingen
Slotholmsgade 10
1216 København K

Jmt. modt.

07 FEB. 2005

Sagsnr. 60.01-05-30
Vores ref. MLK/has
Deres ref. 2005-46-0001
Dok.: HTR20729

Den 4. februar 2005

Høring over Justitsministeriets udkast til forslag til lov om juridisk rådgivning

Justitsministeriet har ved skrivelse af 4. januar 2005 anmodet om bemærkninger til et udkast af 17. december 2004 til forslag til lov om juridisk rådgivning.

I den anledning skal LO udtale sig imod forslaget i den foreliggende form. Efter LO's opfattelse er forslaget utilstrækkeligt i relation til spørgsmålet om autorisation, obligatorisk ansvarsforsikring og klageadgang.

I Rapporten fra arbejdsgruppen vedrørende juridisk rådgivning m.v. (juni 2004) er anført følgende om vinkelskriverlovens historiske baggrund:

"Vinkelskriverloven indførtes i 1943.

Formålet med vinkelskriverlovens bestemmelser på området for juridisk virksomhed og bistand er at beskytte offentligheden mod at søge juridisk bistand hos ukvalificerede personer.

Når bortses fra reglen i retsplejelovens § 131, hvorefter advokater er eneberettigede til at udføre retssager for andre, gjaldt der forud for vinkelskriverloven ikke bestemmelser, der hindrede, at andre persongrupper erhvervsmæssigt tilbød juridisk bistand, f.eks. i forbindelse med udfærdigelse af dokumenter og kontrakter.

Således var der ikke krav om offentlig godkendelse eller autorisation, eller at udøveren f.eks. havde en særlig faglig uddannelse. Der var heller ikke krav om, at vedkommende f.eks. skulle opfylde særlige vandelskrav eller være rådig over sit bo (myndig, ikke under konkurs mv.).

Det forhold, at området ikke var nærmere reguleret, havde ofte givet anledning til kritik, fordi juridiske ydelser i et ikke ringe omfang blev udført af ukvalificerede personer, ligesom området havde tiltrukket bl.a. tidligere straffede personer.

Af forarbejderne til vinkelskriverloven fremgår, at man havde overvejet alternativer til et markedsføringsforbud, herunder et egentligt forbud for private mod at drive juridisk virksomhed, ligesom man havde overvejet en ordning med en offentlig tilladelse, bevilning, autorisation eller lignende.

Baggrunden for at gennemføre netop et markedsføringsforbud var, at et forbud mod at drive juridisk virksomhed blev anset for for vidtgående, mens man samtidig fandt det forbundet med store vanskeligheder at fastsætte nærmere betingelser for meddelelse af en offentlig tilladelse, ligesom en sådan tilladelse – med urette – kunne blive opfattet som offentlig garanti af udøverens kvalifikationer. (Udhævet her)"

Disse synspunkter må være udgangspunktet for bedømmelsen af forslaget.

Justitsministeriet
Civilkontoret

17 20 05 NR. 46-0001

- 1) Som det fremgår af Betænkning nr. 1419/2004 om eksklusivaftaler, side 16-17, har Konkurrencestyrelsen foretaget en undersøgelse af de områder, hvor virksomhed eller erhverv alene kan udøves, hvis man har fået en (offentlig) bevilling, **autorisation** eller koncession. LO er i besiddelse af Konkurrencestyrelsens redegørelse fra 1997. Det fremgår heraf (bilag 1), at der pr. november 1997 var 68 erhvervsområder, hvor der kræves særlig tilladelse eller autorisation. Af betænkningen fremgår, at Konkurrencestyrelsen har opdateret resultaterne af denne undersøgelse til brug for udvalget om eksklusivbestemmelser.

Lovforslaget tager ikke stilling til, hvorledes området for juridisk rådgivning adskiller sig fra de nævnte områder, hvor offentlig godkendelse kræves.

Denne mangel er særligt iøjenfaldende, når man ser på de kompetencekrav, der stilles på andre rådgivningsområder. Dette gælder således i relation til advokater, revisorer, auktionsledere, banker, arkitekter, landinspektører og ejendomsformidlere.

- 2) I lyset af, at forslaget tilsigter at fremme, at folk uden dokumenterede juridiske kundskaber udøver erhvervmæssig virksomhed, måtte man i det mindste forvente, at der skabes økonomisk sikkerhed for erstatningsansvar i anledning af mangelfuld rådgivning.

Arbejdsgruppens argumentation i afsnit 1.11.5. vedrørende juridisk rådgivning m.v. om **ansvarsforsikring** er bemærkelsesværdig. Der anføres:

"Arbejdsgruppen har endvidere overvejet, om det vil være hensigtsmæssigt at stille krav om f.eks. en ansvarsforsikring til dækning af det økonomiske erstatningsansvar, som måtte opstå i forbindelse med juridiske rådgiveres virksomhed.

En ansvarsforsikring medfører, at adgangen til markedet indsnævres, fordi det vil betyde, at kun erhvervsdrivende med ansvarsforsikring vil kunne udbyde ydelsen.

Det kan på den ene side anføres, at hensynet til rådgiverens klienter tilsiger, at der bør stilles krav om, at rådgiveren med sikkerhed kan honorere et eventuelt økonomisk krav i forbindelse med erstatningspådragende juridisk rådgivning.

På den anden side er det arbejdsgruppens vurdering, at forsikringspræmien må antages at ville blive uforholdsmæssig høj, om et forsikringsselskab overhovedet vil tegne en sådan ansvarsforsikring. Det bemærkes herved, at advokater betaler en årlig præmie på ca. 15.000 kr. og opefter, hvilke ansvarsforsikringer tegnes under hensyntagen til, at der er tale om en advokat, til hvem der i retsplejeloven stilles helt særlige krav til uddannelse, behandling af betroede midler etc.

Arbejdsgruppen finder efter en samlet vurdering ikke, at det vil være hensigtsmæssigt at fastsætte krav om en tvungen forsikringsordning, idet en sådan ordning i realiteten vil kunne komme til at fungere som en ny adgangsbarriere til markedet for juridisk rådgivning".

Derimod finder arbejdsgruppen, at det på dette område — ligesom på de fleste andre områder — bør være frivilligt for virksomheder, der tilbyder juridisk rådgivning, at tegne en ansvarsforsikring.

Det bemærkes i den forbindelse, at en række rådgivningsområder allerede i dag fungerer uden lovpligtig ansvarsforsikring, jf. oversigten i afsnit 1.11. Samtidig har de pågældende brancher selv stillet som krav for optagelse i de respektive brancheforeninger, at der tegnes en ansvarsforsikring. Der er altså tale om, at brancherne selv vurderer, at det er hensigtsmæssigt med ansvarsforsikring, der bl.a. bruges som konkurrenceparameter i forhold til virksomheder uden for brancheforeningerne. (Udhævet her)''

Såfremt man er af den opfattelse, at forsikringspræmien "ville blive uforholdsmæssig høj", er dette jo netop udtryk for en vurdering af risikoen for fejlrådgivning. Denne risiko lægges efter forslaget udelukkende på rådeøgende.

Det hjælper i så henseende ikke at henvise til respektive brancheforeningers krav til optagelse. Det er svært at se, hvilken brancheforening man forestiller sig for det resterende område for juridisk rådgivning.

LO har noteret sig, at også Forbrugerombudsmanden har påpeget de økonomiske fatale følger blandinger af manglende faglig kompetence og manglende ansvarsforsikring kan få.

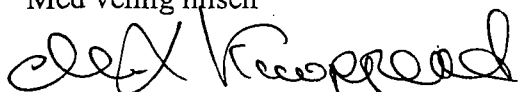
3. Arbejdsgruppen har a.st. i afsnit 1.11.3. overvejet, om der skal oprettes et særligt **klagenævn**. Det fremgår heraf, at det er usikkerheden om, hvor mange klagesager, der må forventes, der har afholdt gruppen fra et sådant forslag.

Dette er bemærkelsesværdigt. For så vidt angår øvrige områder med juridisk bistand findes der særlige klagenævne. Dette gælder advokater, revisorer, penge- og realkreditområdet, ejendomsformidling og landinspektører.

Man må nære dyb bekymring for, om der til den foreslåede klageadgang findes den fornødne faglige ekspertise.

Sammenfattende er det LO's opfattelse, at udkastet til lovforslag om juridisk rådgivning må overvejes nøjere. Formanden for Advokatudvalget, Jacques Hermann, har i skrivelse af 4. november 2004 til Justitsministeren anført, at problemstillingen bør behandles i Advokatudvalget. LO er enig i denne anmodning. Desværre har Justitsministeren – uanset forståelse for udvalgets interesse i at behandle problemstillingen – den 16. november 2004 afvist anmodningen.

Med venlig hilsen

Marie-Louise Knuppert

Bilag 1.

Boks 3.3: Status pr. november 1997
over erhvervsområder, hvor der kræves særlig
tilladelse/autorisation (68)

Forsyning/transport (12)	Medico/sundhed (16)	Serviceerhverv (40)
Affaldsbortskaffelse	Apotekere	Advokater
Buskørsel	Bisygdomsinspektører	Akkrediteringsvirksomhed
El-forsyning	Dyrlæger	Auktionsledere
Færgetransport	Fodterapeuter	Bilinspektion
Godskørsel	Fysio- og ergoterapeuter	Bobestyrere
Hyrevoognskørsel	Jordemødre	Bygningssagkyndige
Jernbanetransport	Kiropraktorer	Certificeringsvirksomhed
Luftfartsvirksomhed	Kliniske diætister	Dampkedelkontrol
Naturgasforsyning	Kliniske tandteknikere	Dispachører
Saltindvinding	Læger	Ejendomsformidlere
Vandforsyning	Optikere	Elevatorkontrol
Varmeforsyning	Psykologer	El-installatører
.	Speciallæger	Energikonsulenter
.	Sygeplejersker	Erhvervsdykkere
.	Tandlæger	Fondsmæglere
.	Tandplejere	Forsikringsvirksomhed
.	.	Hjemmeservice
.	.	Hotel- og Restaurationsvirk.
.	.	Inkassovirksomhed
.	.	Kørelærere
.	.	Landbrugskonsulenter
.	.	Landinspektører
.	.	Pantelånere
.	.	Pengeinstitutter
.	.	Radio-/tv-spredning
.	.	Realkreditvirksomhed
.	.	Registrerede revisorer
.	.	Rottebekæmpelse
.	.	Spil og lotteri
.	.	Spillekasinoer
.	.	Statsautoriserede revisorer
.	.	Statsautoriserede vejere
.	.	Telekommunikationsvirk.
.	.	Translatører og tolke
.	.	Trykbeholderkontrol
.	.	Vagtvirksomhed

31. januar 2005

Justitsministeriet
Civil- og Politiafdelingen
Slotholmsgade 10
1216 København K.

Jmt. modt.

04 FEB. 2005

HØRINGSSVAR VEDR: FORSLAG TIL LOV OM JURIDISK RÅDGIVNING.

Deres ref. Civilkontoret
Sag nr. 2004-46-0024

Høringsberettiget: FDDE- foreningen af danske detektiver og erhvervsefterforskere.

FDDE, der er udvalgt som høringspart for den af Justitsministeriets nedsatte arbejdsgruppe om ændring af Vinkelskriverlovens bestemmelser, skal herved medgive sine kommentarer om ovennævnte forslag til lov om juridisk rådgivning.

Vi forstår bestemmelseme i lovforslaget som en opblødning af de konkurrencemæssige vilkår inden for juridisk rådgivning, samt en ændring i tilsynsmyndigheden fra politiet til forbrugerombudsmandens regi, hvorefter tilsynet føres efter markedsføringslovens regler. Vi forstår lovforslaget ophøjet til lov med ikrafttrædelse den 01. juli 2005.

På denne foranledning skal vi medgive nedenstående bemærkninger:

at FDDE kan anbefale lovforslaget som erstatning for Vinkelskriverloven.

FDDE deltager gerne som part i udarbejdelsen af lovbekendtgørelsen. De lovmæssige regulativer der skal udarbejdes, vil alt andet lige få indflydelse på udøvelsen af detektivbranchens virke.

at FDDE kan anbefale en ændring af tilsynsmyndigheden.

at FDDE ser den ændrede markedsføringsmulighed som et positivt aktiv for detektivbranchens udøvelse.

at FDDE kunne ønske en form for offentlig godkendelse i branchens udøvelse, evt. i form af en autorisation, evt. i lighed med "vagtloven".

En sådan autorisation skal forstås således, at vi ikke søger en udvidelse af vore arbejdsområder i forhold til politiets arbejde, men at en sådan autorisation udelukkende skal tjene som en beskyttelse af forbrugernes rettigheder, således at vi undgår "brådne kar" i branchen.

Vi erkender at de eksisterende privatdetektivers uddannelses- og kompetencemæssige baggrund er bredt favnende, hvorfor disse kvalifikationer vanskeligt kan holdes op mod en formel uddannelsesprofil.

FDDE arbejder dog stadig for at etablere en egentlig uddannelse for detektiver, som grundlag for en sådan autorisation, i lighed med de regler der findes i flere EU lande.

Som forening, søger vi ligeledes for øjeblikket om optagelse i den internationale detektivkommission (IKD), der er en verdensomspændende organisation for anerkendte detektivbureauer.

Akt.nr. 18
Justitsministeriet 2005 177.46-0001
Civilkontoret

Foreningen Danske Detektiver & Erhvervsefterforskere
Mågevej 29, 2400 København NV. Tlf.: 7022 1318. www.danske-detektiver.dk

Med henvisning til at detektivbranchen er i udvikling, såvel kvantitativt som kvalitativt, håber vi på ministeriets forståelse for vore synspunkter.

FDDE er etableret som en brancheforening, der gennem etiske regler, egne regulativer samt et etableret ankenævn, arbejder mod et kvalitativt "løft" i branchen, således at vi kan komme evt. "brådne kar" til livs.

Som nævnt har FDDE har etableret egne etiske regler og krav, samt etableret et ankenævn. Vi stiller gerne denne ekspertise til rådighed for arbejdsgruppen.

at FDDE vurderer lovforslagets intentioner om forenkling af konkurrencebegrænsende regler for detektivvirksomheder imødekommes.

at detektivbranchen har "flydende" grænser i relation til juridisk rådgivning, hvorfor vi gerne medvirker ved udarbejdelse af regulativer for god skik, således at der allerede ved opstarten af lovens ikrafttrædelse er udarbejdet regulativer der kan implementeres i detektivbranchens virkeområde.

at FDDE IKKE kan anbefale, at der ved ordreoptagning ville skulle afgives skriftlige bindende tilbud på tjenesteydelser af denne karakter, da dette kunne virke begrænsende i ydelsens kvalitet og leverance.

Vi takker for ministeriets tillid og stiller os gerne til rådighed med alle øvrige oplysninger De måtte ønske.

Med venlig hilsen

FDDE Foreningen af Danske Detektiver og Erhvervsefterforskere.

Stig Badentorph
formand

MINISTERIET FOR FAMILIE-
OG FORBRUGERANLIGGENDER

Forbrugerstyrelsen

Jmt. modt.
- 1 FEB. 2005

Justitsministeriet Lovafdelingen
Slotsholmsgade 10
1216 København K

FORBRUGEROMBUDSMANDEN

→ (mildt)

31. januar 2005
Sag 1107/5-41 SI/SI

✓

Justitsministeriet har med brev af 4. januar 2005, sagsnr. 2005-46-0001, fremsendt udkast til forslag til lov om juridisk rådgivning, idet man har bedt om eventuelle bemærkninger inden 8. februar 2005.

Forbrugerombudsmanden skal knytte følgende bemærkninger til lovforslaget:

Det oprindelige formål med vinkelskriverloven var at beskytte offentligheden mod at søge juridisk bistand hos ukvalificerede personer. Dette sigte bør fortsat anses som det væsentligste hensyn ved vurderingen af nye regler på området.

Baggrunden for ophævelsen af vinkelskriverloven og fremsættelsen af lovforslaget om juridisk rådgivning bygger på en række anbefalinger fra en snævert sammensat, ministeriel arbejdsgruppe. Sigtet med forslaget er, "at forbedre den konkurrencemæssige situation på markedet for juridiske rådgivningsydelser, herunder at skabe øget konkurrence på prisen for juridisk rådgivning".

Spørgsmålet om behovet for klare regler for rådgivning, herunder regler om erstatning mv. for forkert rådgivning, blev undersøgt af det såkaldte Rådgiverudvalg, Erhvervsministeriets betænkning nr. 1362, november 1998. Men konsekvenserne for forbrugerbeskyttelsen ved en liberalisering af adgangen til at markedsføre og tilbyde juridisk rådgivning er ikke undersøgt.

Det er i lovforslaget tilkendegivet, at der ikke i den bekendtgørelse, som tænkes udstedt i medfør af den ny lov, skal være krav til rådgiverne om obligatorisk ansvarsforsikring eller krav til uddannelse eller særlige kvalifikationer. Krav, som i et vist omfang kunne sikre, at rådgivningen blev kvalificeret, og hvis dette ikke var tilfældet og forbrugeren fik et økonomisk tab, at der var sikkerhed for at forbrugeren fik kompensation.

Begrundelsen for ikke at kræve ansvarsforsikring er, at "et sådant krav vil indsnævre markedet, fordi det vil betyde, at kun erhvervsdrivende med ansvarsforsikring vil kunne udbyde ydelsen. Det er i den forbindelse vurderet, at der vil blive tale om *en meget høj præmie*".

Bliver adgangen til at sælge juridisk rådgivning liberaliseret, som foreslået, ser Forbrugerombudsmanden ikke den store forandring i forhold til i dag, i forhold til revisorer, arkitekter,

Akt.nr. 13 2005 NR. 46-0001
Justitsministeriet
Civilkontoret

Amagerfælledvej 56
2300 København S
CVR nr. 10 29 48 19

Tlf. 32 66 90 00
Fax 32 66 91 00
www.forbrug.dk

Medlem af International
Consumer Protection &
Enforcement Network (ICPEN)
www.icpen.org

rådgivende ingeniører, ejendomsformidlere m.fl., som allerede i dag rådgiver – primært - erhvervs-kunder. Disse vil fremover kunne annoncere med juridisk rådgivning. Disse rådgiveres virksomhed er imidlertid allerede typisk reguleret ved særlige regler, som må formodes at sikre en vis standard i rådgivningen.

Forbrugerombudsmanden er imidlertid yderst betænkelig ved de konsekvenser forslaget kan få for "svagere" forbrugere, som måske i højere grad ser på prisen. Forslaget kan få som konsekvens, at der opstår et nyt marked for rådgivere, som henvender sig til netop denne kunde-gruppe. I denne situation må et krav om faglig kompetence og ansvarsforsikring anses for afgørende for forbrugernes retssikkerhed. Erfaringen viser, at det langt fra er nok blot at stille krav om information om eventuel forsikringsdækning, som det er foreslået.

Forbrugerombudsmanden frygter, at der vil kunne tilbydes juridiske rådgivningstjenester på områder som fx testamenteskrivning, skilsmisse, bodeling, skødeskrivning som billige "slag-tilbud", og hvor de uheldige konsekvenser ved en forkert rådgivning først viser sig adskillige år senere.

Det er ikke rimeligt, at forbrugerne skal bære den store risiko for dårlig rådgivning, som arbejdsgruppen bag forslaget selv finder der er ved en liberalisering!

En anden svaghed ved lovforslaget er, at det i praksis vil være meget svært at afgøre, hvornår der er tale om "juridisk" rådgivning og anden, fx økonomisk, rådgivning. Dette har betydning for om rådgivningen falder ind under loven og dennes tilsyn, og hvilken instans, som skal behandle en klage.

Lovforslaget nævner særligt lovens anvendelse på "sammensatte" rådgivningsydelser, dvs. rådgivning som både omhandler juridisk som anden, fx økonomisk, rådgivning. Lovforsla-gets løsning er, at "hovedydelsen" må være afgørende for, om loven finder anvendelse. Er den juridiske rådgivning accessorisk i forhold til den økonomiske rådgivning, falder rådgiv-ningen uden for lovens anvendelsesområde.

Et sådant synspunkt er ikke holdbart. Dette vil betyde, at hvis hovedydelsen anses for øko-nomisk rådgivning og biydelsen som juridisk rådgivning, og der alene er sket fejl ved den ju-ridisk rådgivning, vil dette ikke kunne vurderes eller påtales efter loven. Om dette også af-skærer forbrugeren fra at klage over den juridiske rådgivning, som måske har betydet et bety-deligt tab, kan ikke være tanken med lovforslaget.

Det er i lovforslaget angivet, at hvor dette giver anledning til tvivl må det afgøres efter en konkret og samlet vurdering af rådgivningen. Men dette vil i praksis kunne give anledning til mange vanskeligheder, og vil ikke umiddelbart være forståeligt eller tilfredsstillende for den forbruger, som har været udsat for dårlig rådgivning.

Som et særligt eksempel herpå kan nævnes finansielle virksomheders rådgivning. Finansielle virksomheder er efter lov om finansielle virksomheder underlagt særlige regler om god skik, herunder særlige regler om rådgivning. I disse tilfælde, er finansielle virksomheder ikke om-fattet af markedsføringsloven eller Forbrugerombudsmandens tilsyn. Finansielle virksomhe-ders rådgivning vil imidlertid i mange tilfælde omhandle såvel økonomiske som juridiske forhold, og efter forslaget skal finansielle virksomheders juridiske rådgivning falde ind under

den kommende lov og Forbrugerombudsmandens tilsyn. Lignende vanskeligheder vil kunne forekomme i forhold til andre rådgivere, hvis virksomhed er reguleret på anden vis.

Tilsvarende vil den konkrete klagebehandling ved Forbrugerklagenævnet eller ved private ankenævn kunne give anledning til kompetenceproblemer. De beløbsgrænser, der gælder for Forbrugerklagenævnets behandling af en klage (mindst 800 kr, max. 100.000 kr.). kan i sig selv gøre det tilfældigt hvilke klager, der kan behandles, og hvilke der må afvises (økonomisk/juridisk rådgivning, vederlag for rådgivningen/evt. erstatningskravs størrelse) – og om klagen i tilfælde af en afvisning fra Forbrugerklagenævnet kan behandles ved et andet nævn.

Der skal peges på at, at Rådgiverudvalgets flertal nåede frem til, at der ikke kan foretages en afgrænsning mellem "almindelig rådgivning og økonomisk/finansiel rådgivning", udvalgets betænkning side 112.

Forbrugerombudsmanden finder herudover, at der i lovforslaget er behov for at indsætte bestemmelser om erstatning og godtgørelse ved dårlig eller mangelfuld rådgivning, der sikrer forbrugerne en klar og rimelig retsstilling.

Der kan i dag ikke gives økonomisk kompensation, medmindre der er lidt et egentlig økonomisk tab. Det kan betyde, at den rådssøgende, der har indrettet sig i tillid til en mangelfuld rådgivning, ikke kan få erstatning efter de regler, der gælder i dag. Og det kan i en række tilfælde være urimeligt.

Forbrugerombudsmanden skal derfor foreslå, at man genovervejer det tidligere udarbejdede lovforslag om ændring af lov om erstatningsansvar og lov om omsætning af fast ejendom, hvor der blev stillet forslag til en regel om økonomisk godtgørelse, og indsætter en sådan regel i det her omhandlede lovforslag. Forbrugerombudsmanden skal i den forbindelse henvise til sit høringssvar af 14. november 2000.

Endelig skal vi bemærke, at de grundlæggende krav, som må stilles til en rådgiver, bør stilles i selve loven og ikke i en bekendtgørelse. Den præcise formulering af de enkelte krav er således afgørende for vurderingen forbrugernes retsstilling og lovforslaget.

Dette høringssvar vil blive lagt på www.forbrug.dk

Med venlig hilsen

Hagen Jørgensen

Den danske Landinspektørforening (DdL)
The Danish Association of Chartered Surveyors
FAGLIGT UDVALG

Postboks 218
Lindevangs Allé 4
DK-2000 Frederiksberg
Copenhagen, Denmark

Telephone: (+45) 3886 1070
Telefax: (+45) 3886 0252
Web-site: www.ddl.org
E-mail: ddl@ddl.org
Giro no.: 701 17 25
SE no.: 15 26 89 13

Justitsministeriet
Civil- og Politiafdelingen
Civilkontoret
Slotsholmsgade 10
1216 København K
Att. Torben Jensen

8. februar 2005

E-post : tje@jm.dk

Vedr.: Høring over Justitsministeriets udkast til forslag til lov om juridisk rådgivning. Ref sagsnr. 2005-46-0001.

Den danske Landinspektørforening (DdL) har den 5. januar 2005 modtaget Justitsministeriets udkast til forslag til lov om juridisk rådgivning.

Lovforslaget skaber mulighed for at rådgivere – udover advokater – kan markedsføre juridiske rådgivningsydelser. I tilknytning til denne liberalisering af den konkurrencemæssige situation på markedet for juridiske rådgivningsydelser fastslår loven, at juridisk rådgivning i erhvervsmæssigt øjemed skal udføres i overensstemmelse med god skik for juridisk rådgivning.

Loven giver Forbrugerombudsmanden beføjelse til at føre tilsyn med overholdelsen af loven og de administrative forskrifter, ligesom der skabes mulighed for, at Forbrugerklagenævnet kan behandle klager fra forbrugere over juridisk rådgivning.

Loven indebærer en ophævelse af vinkelskriverloven.

Den danske Landinspektørforening takker for henvendelsen og kan samtidig oplyse, at foreningen ikke har nogen indvendinger mod hovedindholdet i lovforslaget.

Generelt er det foreningens opfattelse, at i alle sammenhænge, hvor der erhvervsmæssigt ydes juridisk rådgivningsvirksomhed, skal der stilles etiske og formelle krav til udøvelsen af rådgivningen samt gives adgang til at indbringe spørgsmål og tvister om udøvelsen af juridisk rådgivningsvirksomhed for en særlig myndighed/nævn.

Foreningen lægger samtidig megen vægt på, at lovforslaget ikke anfægter de skærpede krav, der stilles til udøvelsen af praktiserende landinspektørvirksomhed, som fremgår af landinspektørloven samt af kravet om erhvervsansvarsforsikring.

Akt.nr. 20
Justitsministeriet
Civilkontoret
2005 NR. 46-0001

I den forbindelse er det af betydning for landinspektørforeningen at understrege og fremhæve, at begrebet landinspektørvirksomhed i landinspektørlovens forstand er et dynamisk begreb, der omfatter de opgaver, som på et givet tidspunkt indgår om et naturligt led i udøvelsen af praktiserende landinspektørers erhvervsvirksomhed. Landinspektørforeningen anser derfor landinspektørvirksomhed i enhver henseende herunder også juridisk rådgivning, uændret reguleret gennem de krav til rådgivning, landinspektørnævn m.v., der er fastlagt i landinspektørloven.

Den danske Landinspektørforeningen stiller sig gerne til rådighed for en drøftelse og uddybning af ovenstående bemærkninger samt i forbindelse med udfærdigelse af de tilhørende regler om god skik for juridisk rådgivning.

Med venlig hilsen

Torben Juulsager
Fmd. Fagligt Udvalg

Jmt. modt.

11 FEB. 2005

Justitsministeriet
Civil- og Politiafdelingen
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Att.: Torben Jensen

Dato: 10. februar 2005
Deres ref.: 2005-46-0001
Vores ref.: 223 GRY/ljm

Høring over Justitsministeriets udkast til forslag til lov om juridisk rådgivning

HTS-I takker for modtagelsen af Deres skrivelse af 4. januar 2005 vedlagt ovennævnte høring.

HTS-I har ingen bemærkninger til ønsket om at ophæve forbudet mod markedsføring af juridisk rådgivning i vinkelskriverloven. HTS-I mener ikke, at det vil påvirke erhvervslivets valg af rådgivere.

Juridisk rådgivning, der ydes som led i en advokatvirksomhed, bør indbefatte al juridisk rådgivning, der udøves af advokater, da denne rådgivning vil være omfattet af de advokatetiske regler.

Det vil nemlig ikke være hensigtsmæssigt, dersom advokater, uagtet om de er ansat i organisationer, virksomheder eller lignende, udover at være underlagt regler om god advokatskik tillige skal være underlagt reglerne om god skik for juridisk rådgivning.

HTS har som principielt udgangspunkt, at lovgivning skal indføres af Folketinget. Det betyder, at vi som udgangspunkt er imod indførelse af bemyndigelsesbestemmelser, hvor regeludstedelse på vægtige områder overlades til embedsværket uden umiddelbar parlamentarisk kontrol.

HTS har samtidig forståelse for, at detailregulering ikke effektivt kan foretages af Folketinget i et moderne samfund, hvorfor det på konkrete områder kan vurderes, at en bemyndigelse til regeludstedelse uden retssikkerhedsmæssige problemer kan overføres til f.eks. statsadministrationen.

Det forhold at der gives en hjemmel til Justitsministeren til, efter forhandling med Ministeren for familie- og forbrugeranliggender, at udarbejde regler for god skik om juridisk rådgivning, uden at det præciseres nærmere, end det er tilfældet i pkt. 4.3, er ikke tilfredsstillende.

Med venlig hilsen

Katja K. Østergaard
direktør

Gry Asnæs
advokat (L)

HTS · Handel, Transport
og Serviceerhvervene
Børsen
1217 København K
Telefon 70 13 12 00
Telefax 70 13 12 01
hts@hts.dk
www.hts.dk

Akt.nr. 25
Justitsministeriet 2005 NR. 46-0001
Civil

Sø- og Handelsretten
Bredgade 70, 1260 København K.
Tlf.: 33 47 92 22 Fax.: 33 47 92 82

Jmt. Mdt.
- 5 FEB 2005

Justitsministeriet
Civil- og Politiafdelingen
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Den 4/2 2005
J.nr. H 3/05

Udkast til lov om juridisk rådgivning, Deres j.nr. 2005-46-0001

Det er ikke Sø- og Handelsrettens forventning at der vil blive anlagt et større antal sager af Forbrugerombudsmanden. Herudover må forventes et antagelig mindre antal sager mellem private parter med spørgsmål om der er handlet i overensstemmelse med god skik for juridisk rådgivning.

Det bør præciseres i lovtæksten hvad der nærmere ligger i at Forbrugerombudsmandens tilsyn føres efter markedsføringslovens regler, enten ved henvisning til de pågældende regler i markedsføringsloven (§ 15 ff) eller ved gentagelse i lovudkastet af de pågældende regler.

Det kun i stedet overvejes at overføre de materielle regler i lovudkastet til markedsføringsloven og indsætte dem som et særskilt kapitel i denne lov. Det bemærkes herved at markedsføringsloven efter det oplyste alligevel står foran en generel revision på grundlag af den betænkning som i nær fremtid vil blive afgivet af det udvalg som Familie- og Forbrugerministeren har nedsat.

Med venlig hilsen

Jeps Feilberg

Akt.nr. 21 2005 NR. 46-0001
Justitsministeriet
Civilkontoret

FORENINGEN AF POLITIMESTRE
I
DANMARK

Carsten Petersen
Politimester Karsten Petersen
Brøndbyøster Boulevard 30
2605 Brøndby
Tlf. 36 47 88 88 lokal 6600
Fax 33 43 00 49
E-mail: kpe001@politi.dk

Jmt. modt.
14 FEB. 2005

Justitsministeriet
Civil- og Politiafdelingen
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Dato : 11. februar 2005
Jr.nr. : 179.1.05
Ref. : KP / lbs

Høring over Justitsministeriets udkast til forslag til lov om juridisk rådgivning.

Justitsministeriet har i skrivelse af 4. januar 2004 (sagsnr. 2005-46-0001) anmodet om eventuelle bemærkninger til nævnte lovforslag.

I den anledning kan oplyses, at lovforslaget ikke giver Politimesterforeningen anledning til bemærkninger.

Venlig hilsen

På formandens vegne

Karsten Petersen
politimester

Retten i Odense

Kopi af ✓

Justitsministeriet
Civil- og Politiafdelingen
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Præsidenten
Albanigade 28
5000 Odense C
Tlf. 66 11 47 12
Fax 66 12 97 12

Jmt. modt.

15 FEB. 2005

MMJ13805/Sagsbeh. MMJ
J.nr. 09.2005-1.2
Deres j.nr.

14. februar 2005

Ved skrivelse af 4. januar 2005 (j.nr.2005-46-0001) har ministeriet anmodet om en udtalelse om udkast til forslag om juridisk rådgivning.

I den anledning skal jeg på egne vegne og på vegne præsidenterne for retterne i Århus, Aalborg og Roskilde oplyse, at vi ikke har bemærkninger til udkastet.

Med venlig hilsen

H.P. Rosenmeier

Akt.nr. 30 20 05 NR. 46-0001
Justitsministeriet
Civilkontoret

Domstolsstyrelsen

Justitsministeriet
Civilkontoret
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Administrationskontoret
St. Kongensgade 1-3, 4.sal
1264 København K
Tlf. 70 10 33 22
Fax 70 10 44 55
post@domstolsstyrelsen.dk
CVR nr. 21-65-95-09
EAN-nr. 5798000161184

CHF10874/Sagsbeh. CHF
J.nr. 4101-2005-3.2
Vedr. 2005-46-0001

11. februar 2005

Høring over udkast til forslag til lov om juridisk rådgivning

Ved brev af 4. januar 2005 har Justitsministeriet anmodet Domstolsstyrelsen om at modtage styrelsens eventuelle bemærkninger til udkast til forslag til lov om juridisk rådgivning.

Domstolsstyrelsen kan i den anledning oplyse, at styrelsen ikke har bemærkninger til udkastet.

Med venlig hilsen

Hanne Kjærulff

Vestre Landsret
Præsidenten

Jmt. Mdt.
15 FEB. 2005

Justitsministeriet
Civil- og Politiafdelingen
Slotsholmsgade 10
1216 København K

J.nr. 40A-VL-1-05
Den 14/02-2005

I et brev af 4. januar 2005 (Sagsnummer 2005-46-0001) har Justitsministeriet anmodet om eventuelle bemærkninger til et udkast til forslag til lov om juridisk rådgivning.

I den anledning skal jeg meddele, at udkastet ikke giver landsretten anledning til at fremkomme med bemærkninger.

Med venlig hilsen

A handwritten signature in black ink, appearing to read "Bjarne Christensen".

Bjarne Christensen

Akt.nr. 29 20 05 118 46 - 0001
Justitsministeriet
Civilkontoret

Justitsministeriet
Civilkontoret
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Benedicte Federspiel
Dok. 31659/ph

11. februar 2005

Juridisk rådgivning

Justitsministeriet har med skrivelse af 4. januar 2005 anmodet om Forbrugerrådets kommentarer til udkast til forslag til lov om juridisk rådgivning (sagsnr. 2005-46-0001).

Forbrugerrådet er positiv over for, at man ophæver vinkelskriverloven, herunder lovens forbud mod markedsføring af juridisk rådgivning. Bortset fra, at det komplicerede koncept, at udøvelse af juridisk rådgivning er tilladt, men markedsføringen heraf er forbudt, gjorde loven uholdbar, kan Forbrugerrådet tilslutte sig den tværministerielle arbejdsgruppes begrundelse om, at der bør skabes øget konkurrence på prisen for juridisk rådgivning, ligesom der naturligt er sket en brancheglidning inden for området.

Det må forventes, at det nye marked for rådgivning og markedsføring af denne vil være rettet mod forbrugere (og små erhvervsdrivende), idet store og mellemstore erhvervsvirksomheder må forventes selv at kunne overskue og bedømme markedet for økonomisk rådgivning.

Det er derfor vigtigt, at der ikke udelukkende ses på pris, men også på kvalitet.

Ifølge lovforslagets § 2 skal der udarbejdes regler om god skik i en bekendtgørelse til udfyldelse af den meget generelt beskrevne adfærdsregel. Det anføres, at ministeriet vil inddrage Forbrugerombudsmanden i de "administrative" (?) regler herom. Forbrugerrådet går ud fra, at det hermed er tilset, at Forbrugerombudsmanden, der skal administrere reglerne, og som har den overordnede erfaring med regler af denne art, vil få en fremtrædende indflydelse på udformningen af bekendtgørelsen. Forbrugerrådet går i øvrigt ud fra, at markedsføringslovens regler generelt vil gælde for dette område. Det anføres i den forbindelse, at Forbrugerombudsmanden ifølge sin almindelige praksis kan udstede retningslinjer på området, der derfor kan reguleres ud over bekendtgørelsen.

Forbrugerrådet mener i øvrigt, at det bør overvejes at indskrive de vigtigste bestemmelser i selve loven, der med sine 2-3 materielle bestemmelser og 30 siders bemærkninger fremstår uegal.

Forbrugerrådet finder, at det er uklart, hvilke ydelser der dækkes af loven. I bemærkningerne på s. 21 er nævnt eksempler fra den finansielle verden, hvor det drøftes, hvorvidt den finansielle eller juridiske rådgivning er hovedydelse eller accessorisk ydelse, som derved falder uden for lovens anvendelse.

I virkelighedens verden vil der være tale om sammensatte ydelser, hvor det oftest ikke vil være muligt at skelne. Det vil ikke være vanskeligt at konstruere mere komplicerede eksempler end de angivne.

Forholdet kompliceres yderligere af, at tilsynet med de finansielle virksomheders overholdelse af god skik-regler nu ligger hos Finanstilsynet, mens tilsynet med den juridiske rådgivning skal ligge hos Forbrugerombudsmanden. Der bør derfor ske en yderligere præcisering for at undgå hyppige afgrænsningsproblemer.

I bemærkningerne er anført forskellige oplysninger, som det er hensigten skal indgå i bekendtgørelsen, herunder oplysning om pris. Forbrugerrådet skal ikke på nuværende tidspunkt kommentere detaljerne i det anførte, men påpege, at netop fordi ophævelsen af vinkelskriverloven er båret af konkurrenceretlige hensyn, er det uomgængeligt nødvendigt, at man er ambitiøs i forbindelse med fastsættelsen af reglerne, således at netop disse oplysninger nøje præciseres, og at best practise i forbindelse hermed opfyldes.

I bemærkningerne til lovudkastet henvises der til betænkningen om rådgiveransvar (1362/1998). Forbrugerrådet finder, at dette nye marked for rådgivning bør medføre, at der enten fremsættes lovforslag om rådgiveransvar, herunder også om godtgørelse i de situationer, hvor der ikke er lidt et egentligt økonomisk tab, men hvor rådgiver i tillid til en fejlagtig rådgivning er kommet i en dårlig position, jf. lignende regel i lov om omsætning af fast ejendom, eller indføjes regler herom i denne lov.

Vedrørende dækning af eventuelt erstatningsansvar i form af krav om tvungen ansvarsforsikring anføres det i bemærkningerne, at det vil blive for udgiftskrævende, så det vil man ikke foreslå.

Det er en temmelig absurd situation. Der åbnes op for et marked, som man tydeligvis forventer vil medføre så store tab for forbrugerne, at rådgiverne kun mod betaling af høje præmier kan få risikoen dækket, hvilket man mener løses ved, at rådgiveren skal oplyse, om han har tegnet forsikring.

På et område, hvor der ikke stilles kvalifikationskrav til rådgiver, og hvor der som nævnt ovenfor ikke er en præcis lovgivning, men hvor forbrugeren potentielt kan lide store tab, bør der drages omsorg for, at hvis der ifaldes ansvar, vil der være sikkerhed for erstatning.

Forbrugerrådet finder, at det er vigtigt at sikre, at der er en klageadgang over disse ydelser, og kan tilslutte sig, at Forbrugerklagenævnets kompetence udvides. Når der er opnået erfaringer med antal og indhold, bør det overvejes, om der skal oprettes et særligt klagenævn.

Med venlig hilsen

Villy Dyhr
Chef for Politisk Afdeling

Benedicte Federspiel
Chefkonsulent

FAGLIGT FÆLLES FORBUND

Justitsministeriet
Civil- og politiafdelingen
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Jmt. modt.

15 FEB. 2005

Fax. Nr. 33933510

05-568 CK

14. februar 2005

Sagsnr. 2005-46-0001, høringssvar til Udkast til forslag til lov om juridisk rådgivning

FAGLIGT FÆLLES FORBUND
Kampmannsgade 4
DK-1790 København V
tlf. +45 70 300 300
fax +45 70 300 301
e-mail: 3f@3f.dk
www.3f.dk

3F, Fagligt Fælles Forbund har modtaget ministeriets høringshenvendelse af 4. januar 2005. og skal hermed fremkomme med bemærkninger til det fremsatte udkast til forslag til lov om juridisk rådgivning.

Fagligt Fælles Forbund 3F kan ikke tiltræde forslaget i den nuværende form. Vi er af den opfattelse, at forslaget bør overvejes på ny for så vidt angår spørgsmålene om ansvarsforsikring, autorisation, honorar og klageadgang.

Ansvarsforsikring

En ophævelse af markedsføringsforbudet, et forbud der oprindeligt var begrundet i et hensyn til at beskytte aftagerne af juridisk rådgivning imod ukvalificeret bistand. burde efter Fagligt Fælles Forbund 3Fs vurdering forudsætte, at virksomhed omfattet af forslaget, kun kan udøves, såfremt der tegnes en obligatorisk ansvarsforsikring til dækning af det økonomiske ansvar, som måtte opstå i forbindelse med juridiske rådgiveres virksomhed.

Det fremgår af forslaget, at den tværministerielle arbejdsgruppe har vurderet, at et sådant krav ville medføre, at adgangen til markedet indsnævres.

Begrundelsen skulle angiveligt være, at der ville blive tale om en - meget høj præmie.

Hvis denne antagelse er korrekt, er begrundelsen for den høje præmie efter almindelige forsikringsprincipper alene, at der er en betydelig risiko forbundet med rådgivningen. Juridisk rådgivning søges netop fordi der er tale om komplekse forhold, og det er ikke rimeligt, at den, der søger rådgivning, ikke skal være dækket, hvis der opstår et økonomisk tab.

Det er meget overraskende, at den tværministerielle arbejdsgruppe og justitsministeriet på denne baggrund finder, at krav om ansvarsforsikringsdækning ikke er fornøden.

Justitsministeriet
Civilkontoret

32 20 05 FEB. 2005 46-0001

Som eksempel på den helt urimelige situation en råde-søgende kan komme i, henvises til utrykt dom afsagt af Østre Landsret den 25. juni 2004, 20. afdeling B 210 03, anke, Tonny Skoglund og Nestor A/S mod Dansk Metalarbejderforbund som mandatar for Arne Willy Henriksen.

Sagen er "en prøvesag" anlagt af en råde-søgende mod det der oprindeligt blev markedsført som "Medlemsforeningen Fuld Valuta". Tonny Skoglund forklarede i Østre Landsret, at foreningen ikke havde noget selvstændigt regnskab, idet foreningen var et "markedføringsredskab." Foreningen blev "afviklet" på grund af kritik i medierne. Herefter blev der ydet bistand og rådgivning til erstatnings-søgende og i pensionssager fra selskaber, hvor Tonny Skoglund havde den afgørende indflydelse. Østre Landsret fastslog, at der ikke var ydet en bistand som kunne forventes, og som med rimelighed kan stilles til honoreret rådgivning. Herefter tilpligter Østre Landsret Nestor A/S at tilbagebetale det fulde beløb samt godtgøre det gebyr Arne Willy Henriksen erlagt til Forbrugerklagenævnet, som i øvrigt havde givet ham medhold.

Der udestår for tiden mindst 50 lignende sager mod Nestor A/S, sager hvor det allerede følger at de forliggende afgørelser, (Retten i Roskilde, Østre Landsret og Forbrugerklagenævnet), at der er opkrævet honorar på uberettiget grundlag. Da honoraret typisk er tilbageholdt i beløb, der er indbetalt til Nestor A/S, er de råde-søgende nu i den situation, at de vil lide tab, hvis det viser sig, at Nestor A/S er insolvent. Samtidig vil de råde-søgende, hvis der er rådgivet på en sådan måde, at dette måtte anses for erstatningspådragende, ud fra tilsvarende betragtninger, uden mulighed for at få dækket sit tab, fordi der ikke er krav om ansvarsforsikringsdækning.

I andre relationer stilles der krav herom. For eksempel kan der henvises til lov nr. 319 af 14. maj 1997 om inkassovirksomhed. Udover et krav om autorisation stilles der i nævnte lov krav om, at der stilles betryggende sikkerhed for pengekrav, som måtte opstå som følge af vedkommende udøvelse af inkassovirksomhed, jfr. lovens § 4, stk. 2, første punktum.

Autorisation

Det er endvidere Fagligt Fælles Forbund's vurdering, at der burde være stillet uddannelses-mæssige krav, eller i det mindste en autorisationsordning svarende til den, der er gældende for at kunne drive inkassovirksomhed. En frakendelse af adgangen til at drive eller deltage i virksomhed med juridisk rådgivning eller anden juridisk bistand forudsætter efter forslaget en dom, hvilket efter Fagligt Fælles Forbund 3Fs vurdering ikke tilstrækkeligt til at sikre forbrugerne.

Honorar

Det er bemærkelsesværdigt, at der ikke i forslaget er taget stilling til spørgsmålet om rådgivers honorar, fastsættelse af samme samt tvister om størrelsen af honoraret. Der er ikke i lovgivningen, for eksempel på erstatningsansvarslovens område, i retssædvane, kutyme eller efter dansk

rets almindelige erstatningsregler grundlag for at pålægge et forsikrings-selskab at erstatte en forsikringstagers udgift til rådgiverbistand fra rådgivere i almindelighed. Seneste er dette spørgsmål blevet aktualiseret i forbindelse med fyrværkeriulykken i Seest, hvor en række skadelidte nu må konstatere, at honorar til forsikringsrådgivere som udgangspunkt ikke dækkes af forsikringsselskaberne.

Klageadgang

Fagligt Fælles Forbund er af den opfattelse, at organiseringen af klageadgang bør sikre, at det pågældende klageorgan har den fornødne ekspertise. Juridisk rådgivning er i sig selv et ekspertområde, hvorfor det af retssikkerheds-hensyn er nødvendigt, at klageorganet har særlig viden på netop dette område.

Venlig hilsen

Charlotte Ketelsen
Sekretariatsleder

REALKREDITRÅDET

Forsikring & Pension

Justitsministeriet
Civil- og Politiafdelingen
Att.: Kontorchef Torben Jensen

Sendt via e-mail til: tje@jm.dk

Høring over udkast til forslag til lov om juridisk rådgivning

Justitsministeriet har i brev af 4. januar 2005 fremsendt ovennævnte lovudkast til blandt andre Finansrådet, Forsikring & Pension og Realkreditrådet med henblik på at høre eventuelle bemærkninger.

De nævnte organisationer har valgt at udarbejde dette fælles høringssvar til lovudkastet.

Overordnede bemærkninger til formålet med forslaget

Organisationerne har ikke bemærkninger til intentionerne med forslaget om at skabe øget konkurrence om markedet for juridisk rådgivning ved at opheve vinkelskriverloven og dermed gøre det muligt for alle at reklamere for udbud af juridisk rådgivning. Organisationerne har noteret sig, at det foreslås at lovgive om og efterfølgende i bekendtgørelsesform udstede nærmere regler om en (offentlig-) retlig standard for "god skik for juridisk rådgivning". Endelig har organisationerne bemærket sig, at det foreslås, at Forbrugerombudsmanden skal føre tilsyn med overholdelsen af denne retlige standard efter markedsføringslovens regler.

Finansielle virksomheder udøver ikke juridisk rådgivning

Finansielle virksomheder må som udgangspunkt alene beskæftige sig med finansiell virksomhed og herunder yde finansiell rådgivning.

Således kan pengeinstitutter fx udfærdige skøder - det vil sige overføre en købsaftales bestemmelser til et skøde med henblik på tinglysning heraf. Pengeinstituttet må dog ikke udøve juridisk rådgivning i den anledning, det vil sige rådgive om udformningen af vilkår for købet eller om, hvorvidt kunden skal udnytte en fortrydelsesret på grund af mangler ved ejendommen.

I forbindelse med afsætning af finansielle produkter yder finansielle virksomheder dog som praksis er i dag rådgivning, hvoraf delelementer muligvis kan karakteriseres som juridisk rådgivning, med henblik på at komme hele vejen rundt om en problemstilling (helhedsrådgivning). Fx orienteres der om retsregler om begunstigede i pensionsordninger og om det komplekse samspil imellem pension og efterløn. Derimod yder forsikringssselskaber/pengeinstitutter ikke generel juridisk rådgivning om fx behovet for oprettelse af ægtepagt eller testamente i forbindelse med oprettelse af pensionsordninger. I tilfælde, hvor omstændighederne tilsiger, at der er behov

15. februar 2005

Finansrådets Hus
Amaliegade 7
1256 København K

Telefon 3370 1000
Fax 3393 0260

mail@finansraadet.dk

www.finansraadet.dk

Journalnr. 343/02

Dok. nr. 118541-y1

herfor, henviser forsikringssselskabet/pengeinstituttet kunden til selv at op-søge juridisk rådgivning. Eksemplet i lovudkastet på side 21, hvoraf det fremgår "... at en bank, som udfærdiger et testamente ..." er således efter organisationernes opfattelse ikke retvisende, da det ikke forekommer i dag.

Side 2

I lovudkastet er der lagt op til en efter organisationernes opfattelse noget teoretisk sondring alt efter om "... hovedydelsen består i juridisk rådgivning ... eller om den juridiske rådgivning er accessorisk til anden rådgivning ..." jf. side 21, 4. afsnit. Sondringen vil kunne føre til tvister mellem pengeinstitut og kunde om, hvorvidt hovedindholdet af rådgivningen nu var juridisk eller finansiell. Denne uklarhed er der ikke grund til at skabe, når finansielle virksomheders rådgivning ikke må indbefatte (selvstændig) juridisk rådgivning og i øvrigt er underlagt detaljerede god skik-regler om kravene til rådgivningen (jf. nærmere herom nedenfor).

Journalnr. 343/02

Dok. nr. 118541-v1

Finansielle virksomheders rådgivning bør fortsat alene være reguleret i lov om finansiell virksomhed

Finansielle virksomheder er allerede omfattet af god skik-regler for deres rådgivning. Disse god skik-regler gælder også for den del af rådgivningen, som isoleret set måtte blive karakteriseret som juridisk rådgivning. Det er derfor organisationernes klare opfattelse, at det foreslåede nye regelsæt om god skik for juridisk rådgivning ikke bør omfatte finansielle virksomheder.

Organisationerne skal i den forbindelse pege på, at det følger af markedsføringslovens § 1, stk. 2 om anvendelsesområdet for loven, at "*Stk. 1 finder ikke anvendelse for finansielle virksomheder, i det omfang økonomi- og erhvervsministeren har udstedt regler om god skik på det pågældende område.*" Formålet med denne bestemmelse er at undgå dobbelt regulering og tilsyn på det finansielle område.

For finansielle virksomheder gælder jf. lov om finansiell virksomhed § 43 en overordnet retlig standard om "*redelig forretningsskik og god praksis inden for virksomhedsområdet*". I medfør heraf har økonomi- og erhvervsministeren, som det også fremgår af lovudkastet, i bekendtgørelse af 1046 af 27. oktober 2004 udstedt nærmere (offentligretlige-) regler om god skik. Hovedvægten i bekendtgørelsen angår krav til den rådgivning, som finansielle virksomheder tilbyder - og i visse tilfælde også er forpligtet til at yde - deres kunder.

En konsekvens af god skik-reglerne for finansielle virksomheders rådgivning er, at markedsføringsloven og Forbrugerombudsmandens tilsyn med overholdelsen heraf ikke gælder på dette område.

Der er således ikke behov for at lade finansielle virksomheder være omfattet af nye regler om god skik for juridisk rådgivning. Endvidere vil det være stik imod intentionerne bag markedsføringslovens § 1, stk. 2, at lade finansielle virksomheder være omfattet af et nyt regelsæt for juridisk rådgivning, da det vil betyde, at finansielle virksomheder - og deres kunder - skal agere

under to forskellige regelsæt og to forskellige tilsynsmyndigheder (Finanstilsynet og Forbrugerombudsmanden).

Side 3

Endvidere er det allerede omfattet af Finanstilsynets inspektionsvirksomhed at overvåge, om finansielle virksomheder lever op til kravene til god rådgivning, og det vil være uhensigtsmæssigt - og stik imod intentionerne med ovennævnte bestemmelse i markedsføringslovens § 1, stk. 2 - at flere myndigheder skal varetage samme tilsynsfunktion.

Journalnr. 343/02

Dok. nr. 118541-v1

Organisationerne finder på denne baggrund, at der bør indsættes en bestemmelse svarende til ovennævnte bestemmelse i markedsføringslovens § 1, stk. 2 i § 1 i udkastet til lovforslaget om juridisk rådgivning.

Såfremt der som følge af dannelsen af de forudsatte god skik-regler for juridisk rådgivning måtte vise sig behov for (mindre) justering af kravene til god skik for finansielle virksomheders rådgivning, bør det ske i samarbejde mellem Justitsministeriet og Økonomi- og erhvervsministeriet analogt til det myndighedssamarbejde, som er etableret mellem Finanstilsynet og Forbrugerstyrelsen ved fastlæggelse af god skik-regler på det finansielle område. På denne måde varetages såvel de finansielle virksomheders som deres kunders interesser bedst, idet Finanstilsynet har et indgående kendskab til finansielle virksomheders aktiviteter og de øvrige regelsæt, som sektoren er underlagt.

Med venlig hilsen

Christian Brandt
Finansrådet

Jacob Thyssen Valerius
Forsikring & Pension

Trineke Borch Jacobsen
Realkreditrådet

C.c.: Kontorchef Annette Bjældand Andersen, Finanstilsynet
Kontorchef Thomas Kjøller, Finanstilsynet
Kontorchef Martin Bresson, Økonomi- og Erhvervsministeriet

copy til

Dansk Arbejdsgiverforening
Vester Voldgade 113
1790 København V

Telefon 33 38 90 00
Telefax 33 12 29 76
Kontortid 8.30-16.30
E-mail: da@da.dk
Giro 5 40 08 99

Justitsministeriet
Civilkontoret
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Jmt. modt.

17 FEB. 2005

16. februar 2005
HEW/HDS

Udkast til forslag til lov om juridisk rådgivning – sags nr. 2005-46-0001

Dansk Arbejdsgiverforening har modtaget udkast til Forslag til lov om juridisk lovgivning.

Dansk Arbejdsgiverforening har på det foreliggende grundlag ingen bemærkninger til udkastet.

Med venlig hilsen
DANSK ARBEJDSGIVERFORENING

Helge Werner

Alman
Justitsministeriet
Civilkontoret

Alman 35
Justitsministeriet
Civilkontoret

2005 46-0001

Telefax: 33 93 35 10

Justitsministeriet
 Slotsholmsgade 10
 1216 København K

→ *Arbejdet*

lep. 17/2

Den 16. februar 2005
 Ref.: §/kaa, j.nr. 5/220A/05

Organisation for
 små og mellemstore
 virksomheder

Islands Brygge 26
 Postboks 1990
 DK-2300 København S

Telefon 33 93 20 00
 Telefax 33 32 01 74
 Giro nr. 6 00 21 02
 Web www.hvr.dk
 E-mail hvr@hvr.dk

Deres sagsnr.: 2005-46-0001 – Høring over udkast til forslag til lov om juridisk rådgivning

Justitsministeriet har ved skrivelse af 4. januar 2005 anmodet Håndværksrådet om bemærkninger til ministeriets udkast til forslag til lov om juridisk rådgivning.

Håndværksrådet skal indledningsvis tilkendegive, at rådet er skeptisk over for, at der fremsættes et lovforslag om juridisk rådgivning, uden at det af justitsministeren nedsatte Advokatudvalg har haft lejlighed til at lade forslaget indgå i udvalgets samlede analyse. Efter Håndværksrådets vurdering har lovforslaget om juridisk rådgivning en sådan sammenhæng med de emner, der behandles i Advokatudvalget, at det forekommer mest logisk at lade forslaget indgå i udvalgets arbejde. Dette ville også give tid til en undersøgelse af konsekvenserne ved forslaget om at indføre en selvstændig lov om juridisk rådgivning.

Det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, at formålet med forslaget er at skabe større konkurrence på markedet for juridisk rådgivning, herunder at skabe øget konkurrence på prisen for juridisk rådgivning. Håndværksrådet skal hertil bemærke, at rådet for så vidt er enig i, at det kan være fornuftigt med en ophævelse af forbuddet for andre end advokater imod at markedsføre sig med levering af juridisk rådgivning, men at det forekommer ulogisk, at man som erstatning for vinkelskriverloven indfører en helt ny lov om juridisk rådgivning. En ophævelse af vinkelskriverloven vil være tilstrækkelig til at opnå det, der er formålet, nemlig at skabe øget konkurrence på markedet for juridisk rådgivning.

Håndværksrådet er betænkelig over for, at vinkelskriverloven erstattes med en lov om juridisk rådgivning, bl.a. fordi der ikke er foretaget nogen undersøgelse af, hvilke konsekvenser en sådan lov vil få. Det skal i den forbindelse anføres, at indførel-

Alene 34
 Justitsministeriet 23 05 17.46-0001
 Civilkontoret

sen af en lov om juridisk rådgivning har en helt anden signalværdi end det vil have blot at ophæve vinkelskriverloven. Det kunne virke som om, at det ikke blot er hensigten, at virksomheder, der allerede i dag tilbyder juridisk rådgivning, skal kunne markedsføre sig hermed, men at lovforslaget stiler imod en egentlig udvidelse af antallet af udbydere af juridisk rådgivning.

I dette lys er det betænkeligt, at lovforslaget hverken stiller uddannelsesmæssige krav til de personer, der ønsker at drive virksomhed med juridisk rådgivning, eller stiller krav om en obligatorisk ansvarsforsikring til dækning af et eventuelt erstatningsansvar i forbindelse med virksomheden. Spørgsmålet om, hvorvidt der bør stilles sådanne krav, hænger sammen med, hvilke konsekvenser lovforslaget må forventes at ville få bl.a. for antallet og karakteren af udbydere af juridisk rådgivning, og dette spørgsmål er som nævnt ikke blevet undersøgt.

Håndværksrådet skal på denne baggrund opfordre Justitsministeriet til at udsætte det videre arbejde med lovforslaget, indtil det har været behandlet af Advokatudvalget i sammenhæng med de spørgsmål, som udvalget bl.a. skal overveje med hensyn til advokaters møderetsmonopol.

Med venlig hilsen

Helene Ravn

ØKONOMI- OG ERHVERVSMINISTERIET

Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10-12
1216 København K

→ C. M. Thomsen
Jmt. Mdt.
- 3 MRS. 2005

25. februar 2005
Eksp.nr. 173159
/DSL-DEP

Justitsministeriet har den 4. januar 2005 sendt udkast til forslag om juridisk rådgivning i høring. Der blev afholdt et møde mellem Justitsministeriet og Økonomi- og Erhvervsministeriet den 16. februar 2005, hvor bl.a. spørgsmålet om ansvarsforsikring blev drøftet. Som aftalt på mødet ville Økonomi- og Erhvervsministeriet særskilt vende tilbage herom snarest.

Økonomi- og Erhvervsministeriet kan tilslutte sig lovforslaget. Det stemmer med regeringens politik om at fremlægge forslag til at fjerne de mest konkurrencebegrænsende reguleringer og dermed øge konkurrencen, uden at dette sker på bekostning af væsentlige samfundshensyn.

Udenlandske erfaringer fra bl.a. Sverige viser, at en ordning som foreslået i lovudkastet kan give et mere varieret udbud af juridiske services, og at ordningen kan fungere uden at væsentlige samfundshensyn berøres. Oplysninger om de svenske erfaringer samt erfaringer fra andre relevante lande bør i øvrigt fremgå af lovforslagets bemærkninger.

Forbuddet i vinkelskriverloven, som eksisterer i dag, har en række uheldige virkninger. F.eks. er en person, der har et stort kendskab til og erfaringer med et specifikt juridisk område, i praksis afskåret fra at drive rådgivningsvirksomhed på dette felt, eftersom den pågældende ikke lovligt kan reklamere med ydelsen. Omvendt kan f.eks. en patentagent lovligt reklamere med ydelser vedrørende bistand i forbindelse med patentansøgninger.

Forbuddet betyder ligeledes, at jurister fra andre EU-medlemsstater, der ikke er advokater, og jurister og advokater fra lande uden for EU i praksis afskæres fra at kunne drive erhvervmæssigt juridisk rådgivning i Danmark, hvorfor Danmark må tage forbehold på området for "foreign legal consulting" (hvorefter udenlandske advokater får ret til at rådgive og sælge ydelser i et andet land end den pågældendes hjemland på områder, hvor vedkommende er kvalificeret) i de igangværende internationale GATS-forhandlinger i WTO-regi.

ØKONOMI- OG
ERHVERVSMINISTERIET
Slotsholmsgade 10-12
1216 København K

Tlf 33 92 33 50
Fax 33 12 37 78
CVR-nr. 10 09 24 85
oem@oem.dk
www.oem.dk

Akt.nr. 37
Justitsministeriet
Civilkontoret
23-05-17. 46-0001

Dertil kommer, at det efter ministeriets opfattelse kan virke paradoksalt, at en person på den ene side gerne må yde juridisk rådgivning, men at den pågældende er afskåret fra at markedsføre sig hermed.

Derudover finder ministeriet, at ophævelsen af markedsføringsforbuddet for juridiske rådgivningsydelser vil betyde, at det bliver muligt for andre rådgivere end advokater og de særlige rådgivere, der allerede i et vist omfang er undtaget fra markedsføringsforbuddet i vinkelskriverloven, i højere grad at markedsføre juridiske ydelser. Dermed vil der blive åbnet mulighed for en højere grad af konkurrence mellem forskellige former for juridiske rådgivningsydelser, f.eks. advokater og andre rådgivere.

Med hensyn til udkastets nærmere indhold finder Økonomi- og Erhvervsministeriet, at der kan være grund til at skrive ind i lovtæksten, hvilke oplysninger den juridiske rådgiver skal give ved indgåelse af en aftale om juridisk rådgivning.

Det fremgår af bemærkningerne til udkastet, at en række væsentlige oplysningskrav vil blive fastsat i en bekendtgørelse. Efter Økonomi- og Erhvervsministeriets opfattelse vil det dog skabe større klarhed over, at der også på dette område skal sikres oplyste forbrugervalg, hvis de vigtigste oplysningskrav skrives ind i lovtæksten.

F.eks. bør kravet om en skriftlig aftale med tydelig oplysning om rådgiverens forsikringsforhold, uddannelsesbaggrund mv. og pris skrives ind i lovtæksten.

Herudover finder Økonomi- og Erhvervsministeriet, at det bør overvejes at fastsætte en særlig bestemmelse om frakendelse af retten til at virke som juridisk rådgiver. Sådanne regler findes i forskellige udformninger i en række love, f.eks. i lov om visse betalingsmidler og i miljøbeskyttelsesloven.

Endvidere kan det som et yderligere forbrugerbeskyttende element overvejes, om Forbrugerklagenævnets afgørelser i sager omfattet af loven skal være offentliggjort i længere end 1 år (hvilket er retstilstanden er i dag), og at det skal være et lovkrav, at det tydeligt i den skriftlige aftale skal fremgå, hvor den enkelte forbruger kan få oplyst, om den pågældende juridiske rådgiver har haft tidligere klagesager (i hvilke forbruger fik medhold).

Med hensyn til afgrænsningen af lovens anvendelsesområde, finder Økonomi- og Erhvervsministeriet, at der er grund til at undtage finansielle virksomheder fra lovforslaget om juridisk rådgivning.

Det kan f.eks. ske ved, at der indsættes følgende bestemmelse i lov om juridisk rådgivning § 1, stk. 3:

" *Stk. 3.* Loven omfatter ikke virksomheder underlagt tilsyn af Finanstilsynet."

I bemærkningerne til bestemmelsen i § 1, stk. 3, bør det præciseres, at finansielle virksomheder i denne sammenhæng omfatter de virksomheder, som er omfattet af god skik regler efter den finansielle lovgivning.

Baggrunden herfor er følgende:

Fastsættelse af generelle god skik-regler for juridisk rådgivning medfører afgrænsningsproblemer i forhold til de eksisterende god skik-regler på det finansielle område.

På det finansielle område er alle virksomhedstyper, undtagen firmapensionskasser, reguleret af regler om god skik. Firmapensionskasser forventes at blive reguleret i løbet af 2005.

Den rådgivning, som de finansielle virksomheder er forpligtet til at yde i medfør af reglerne om god skik, er som udgangspunkt økonomisk rådgivning i relation til finansielle ydelser. Finansielle virksomheder er imidlertid også i visse tilfælde forpligtet til at yde juridisk rådgivning i tilknytning hertil.

Som eksempler kan nævnes, at § 17, stk. 2, i bekendtgørelse om god skik for finansielle virksomheder, bestemmer, at et penge- eller realkreditinstitut, inden der indgås aftale om en kautionsforpligtelse, sikrer sig, at kautionisten er informeret om indholdet og konsekvenserne af kautionsforpligtelsen.

Finansielle virksomheder yder også juridisk rådgivning, som ikke direkte er nævnt i god skik-bekendtgørelserne. Et eksempel herpå er et pengeinstituts rådgivning i forbindelse med en bolighandel. Her er det ikke ualmindeligt, at pengeinstituttet foruden rådgivning om selve finansieringen også udarbejder skøde for kunden.

De eksisterende god skik-regler for finansielle virksomheder omfatter også denne form for rådgivning.

Der er således flere eksempler på, at finansielle virksomheder yder juridisk rådgivning. Såfremt lovforslaget om juridisk rådgivning vedtages, vil der opstå en række vanskelige afgrænsningsproblemer, der skal afgøres fra sag til sag.

Økonomi- og Erhvervsministeriet skal i den forbindelse gøre opmærksom på, at der i det fremsendte materiale henvises til den situation, hvor en bank udfærdiger testamenter. Det er ministeriets vurdering, at denne aktivitet ikke lovligt kan udøves af pengeinstitutter, hvorfor eksemplet ikke er valgt.

De god skik-regler for juridisk rådgivning, som påtænkes uddybet i en bekendtgørelse, vil i vidt omfang svare til de regler, der allerede gælder på det finansielle område. Det betyder, at de finansielle virksomheder i visse tilfælde vil være underlagt to meget ensartede regelsæt.

Forbrugerombudsmanden skal føre tilsyn med overholdelse af lov om juridisk rådgivning. De finansielle virksomheder vil herefter på god skik-området være underlagt to forskellige myndigheders tilsyn, hvilket er uhensigtsmæssigt og i øvrigt i strid med de intentioner, der for få år siden dannede baggrund for en præcisering af Forbrugerombudsmandens kompetence på god skik-området for finansielle virksomheder. Denne præcisering bestod i, at tilsynet med god skik-reglerne på det finansielle område overgik til Finanstilsynet.

Endvidere vil Forbrugerklagenævnet blive klageinstans, og der vil således også fra sag til sag skulle tages stilling til, hvilket klagenævn en kunde skal henvende sig til.

Økonomi- og Erhvervsministeriet vurderer derfor, at det vil være uhensigtsmæssigt at lade finansielle virksomheder blive reguleret af reglerne om juridisk rådgivning, da der allerede eksisterer regler om god skik for disse virksomheder

Forsikring & Pension (F&P) har udtalt, at den forsikringsmæssige problemstilling består indledningsvis i, at der er tale om en meget uensartet personkreds spændende fra den lille detailhandler til revisionsfirmaer med ansatte jurister. Derudover må karakteren og omfanget af den juridiske rådgivning antages at være meget forskellig. Endvidere anføres det, at forsikringsselskaber generelt er mindre glade for lovpligtige forsikringer, idet selskaberne derved får afgørende indflydelse på de pågældendes erhvervs muligheder. Med andre ord får forsikringsbranchen en regulering over branchen, som de ikke ønsker.

Med venlig hilsen

Henrik Græsdal
Kontorchef